

STABILIZACJA I ROZWÓJ W CZASACH PRZEMIAN

SZANSE W KRYZYSIE: SOLIDNE PODSTAWY TWORZĄ DOBRE PERSPEKTYWY

Wspomnienie: Norbert Rethmann o śmierci dr. Hermanna Niehuesa

Ochrona klimatu: Andris Piebalgs komisarz UE o potencjale tkwiącym w odpadach

Gospodarka recyklingowa: AUREC – trwałe materiały do wypełnień dla przemysłu górniczego

Ludzie: REMONDIS kształci w zawodach przyszłości

spis treści

PRZETRZYMAĆ KRYZYS

Zawirowania na światowych rynkach finansowych coraz bardziej wpływają na gospodarkę realną. Obecnie szczęściarzem jest ten, kto dysponuje solidnym zapleczem finansowym i nie jest uzależniony od zmiennych nastrojów panujących w sektorze bankowym. Właśnie teraz REMONDIS – przedsiębiorstwo rodzinne, oparte na tradycjach, może dużo lepiej znieść kryzys a w perspektywie długoterminowej ma nawet wspaniałe perspektywy rozwoju. **strona 6**

ODPADY TO SZANSA

Andris Piebalgs wie o czym mówi. Jako komisarz UE ds. polityki energetycznej wpisał sobie osiągnięcie unijnych celów klimatycznych na własną listę zadań. Ten sympatyczny Łotysz będzie miał sporo do zrobienia, aby optymalnie wykorzystywać możliwości produkcji energii w sposób przyjazny dla klimatu. W swoim komentarzu dla REMONDIS aktualności wyjaśnia, w jaki sposób gospodarka recyklingowa w przyszłości będzie odgrywać jeszcze większą rolę w kwestiach ochrony klimatu. **strona 10**

BEZPIECZEŃSTWO W ZAMKNIĘTYCH KOPALNIACH

Kiedy pojedyncze pokłady lub całe kopalnie są już wyeksploatowane, to w perspektywie wielu lat powstaje zagrożenie ich zawalenia. W celu uniknięcia uszkodzeń ulic i budynków na powierzchni, puste podziemne wyrobiska muszą być ponownie wypełnione. Podsadzki do odbudowy górniczej dostarczane przez firmę AUREC GmbH należącą do grupy REMONDIS zapewniają długookresową stabilność wypełnień. **strona 28**

4 Wspomnienie: Norbert Rethmann o śmierci dr. Hermanna Niehuesa

AKTUALNOŚCI

- 6 Stabilizacja i rozwój w czasach przemian
- 9 Europejska dyrektywa ramowa jest krokiem wstecz
- 10 Odpady to szansa
- 12 Znaczący wkład w ochronę klimatu
- 16 Czy prawo zamówień publicznych jest sprawiedliwe?
- 19 Widzieć wszystko
- 20 Rozwój na arenie międzynarodowej

REMONDIS | GOSPODARKA WODNA

- 22 „Szkłana” oczyszczalnia
- 24 Płynie woda, płyną pieniądze
- 26 Gwarantowane odprowadzenie ścieków

REMONDIS | GOSPODARKA RECYKLINGOWA

- 28 Bezpieczeństwo w zamkniętych kopalniach
- 30 Rozwój wbrew trendom
- 31 Bundesrat wybiera złą drogę
- 32 Innotec – obniżenie kosztów przez zarządzanie odpadami
- 34 CasuBlanca z certyfikatem dla alergików
- 35 Wszystko pod kontrolą
- 36 Bity i bajty bezpiecznie zniszczone
- 37 Całkiem czysta sprawa
- 38 Polska – REMONDIS dla klimatu i sztuki
- 39 REMONDIS-155 – gospodarka wodna i recyklingowa w Rosji
- 40 REMONDIS na targach Nutec we Frankfurcie
- 40 Region Północ przedstawia się szerszej publiczności
- 41 Zakłady WAL – rozwój personalny był najważniejszy
- 41 REMONDIS na targach Enviro Algérie w Algierze

LUDZIE

- 42 Inwestycja w przyszłość
- 43 Wydarzyło się

IMPRESSUM

Wydawca: REMONDIS AG & Co. KG, Brunnenstraße 138, D-44536 Lünen
 Tel.: +49 (0) 23 06/106-515, Telefax: +49 (0) 23 06/106-530, www.remondiss.com, info@remondiss.com
 Redaktor naczelny: Michael Schneider, Marek Plywaczyk
 opracowanie graficzne: www.atelier-14.de druk: Lonnemann, Selm

EDITORIAL

Drodzy Czytelnicy!

Dobiegający końca rok 2008 przyniósł wiele zmian zarówno dla REMONDIS jak i dla całej branży. Nagła śmierć długoletniego przewodniczącego Rady Nadzorczej REMONDIS AG & Co. KG i prezesa Zarządu RETHMANN AG & Co. KG, dr. Hermanna Niehuesa, wszystkich nas głęboko poruszyła. W związku z zaistniałą sytuacją trzeba było dokonać dobrze przemyślanych zmian personalnych, aby zapewnić kontynuację działalności i skuteczny rozwój przedsiębiorstwa w kierunku nadanym przez dr. Niehuesa. Z tego względu Rada Nadzorcza zdecydowała się na rozwiązanie wewnętrzne.

Wraz z innymi kolegami z Rady Nadzorczej zdaję sobie sprawę z wielkiej odpowiedzialności za przedsiębiorstwo – szczególnie w czasach globalnych turbulencji ekonomicznych. Celem jest zapewnienie dobrych wyników i dalszego rozwoju na wiele lat. Nowe wyzwania są mocno zróżnicowane. Globalny kryzys finansowy rozwija się w kierunku całkiem realnego kryzysu gospodarczego, którego skutki będą odczuwalne także w gospodarce wodno-ściekowej i recyklingowej. Drastyczny spadek sprzedaży w przemyśle samochodowym jest symptomatycznym objawem pogorszenia się klimatu gospodarczego i zapowiedzią, przynajmniej czasowego, spadku zapotrzebowania na surowce. Mniejsza produkcja wywołuje kłopoty ze zbytem, także surowców wtórnych oraz powoduje mniejsze wytwarzanie odpadów przez przemysł. To są najważniejsze wyzwania, którym REMONDIS musi sprostać w najbliższym czasie.

Reinhard Lohmann,
przewodniczący Rady Nadzorczej REMONDIS AG & Co. KG i
Prezes Zarządu RETHMANN AG

W perspektywie długoterminowej produkcja przemysłowa, z powodu wyczerpywania się surowców naturalnych, będzie coraz bardziej zdana na surowce wtórne, aby utrzymać poziom kosztów i zagwarantować jakość produkcji. Surowców pierwotnych będzie coraz mniej, w związku z czym będą coraz droższe. W tegorocznym „Living Planet Report 2008” fundacji ochrony środowiska World Wildlife Fund (WWF) organizacja wskazuje na fakt, że coraz szybciej zużywamy surowce naturalne i konsumpcyjne zapotrzebowanie na nie już w 2035 r. przekroczy o jedną trzecią istniejące możliwości zaspokojenia popytu. W konsekwencji stale będzie wzrastać zapotrzebowanie na surowce wtórne, potrzebne do zrównoważonej produkcji. REMONDIS swoim spektrum usług i produktów pozytywnie przyczynia się do zrównoważonego rozwoju i wnosi znaczący wkład w ochronę środowiska i zasobów naturalnych.

Warunkiem i pierwszym krokiem do podniesienia poziomu odzysku jest rozszerzenie działań recyklingowych w każdym kraju, w którym potencjał ten dotychczas nie był wykorzystywany. Konieczność tą zauważono przede wszystkim w krajach Europy Środkowej i Wschodniej, a na przyszłość wybrano silnego partnera, działającego na arenie międzynarodowej: REMONDIS!

Wasz Reinhard Lohmann

**Drodzy Współpracownicy,
Szanowni Klienci i Czytelnicy,**

wszyscy jesteście głęboko dotknięci i bardzo zasmuceni z powodu nagłej śmierci prezesa Zarządu RETHMANN AG & Co. KG oraz przewodniczącego Rady Nadzorczej REMOMDIS AG & Co. KG, dr. Hermanna Niehuesa.

Dr Niehues zmarł wskutek wypadku podczas jazdy konnej w dniu 7 września 2008 r. Składamy wyrazy współczucia szczególnie jego żonie Jucie i córce Katji.

Nasze rodzinne przedsiębiorstwo straciło prezesa Zarządu i przewodniczącego Rady Nadzorczej, człowieka, który to przedsiębiorstwo rozwijał, współtworzył i zarządzał nim z pełną odpowiedzialnością. Osobiście bardzo mnie poruszyła ta o wiele za wczesna śmierć długoletniego kolegi, mojego przyjaciela.

Hermann Niehues urodził się 29 marca 1947 r. w Münster. Po zdaniu egzaminu dojrzałości podjął studia ekonomiczne na Uniwersytecie im. Wilhelma w Münster, które zakończył pracą doktorską w Instytucie Transportu u prof. dr Hellmuta Seidenfusa. Po uzyskaniu tytułu doktora rozpoczął karierę zawodową w 1976 r. w firmie konsultingowej A.T. Kearny. Działalność gospodarcza nigdy nie była mu obca, gdyż pochodził z rodziny o takich właśnie tradycjach.

Poprzez Związek Młodych Przedsiębiorców miałem możliwość poznać Hermanna Niehuesa i na początku 1978 r. udało mi się pozyskać go na stanowisko członka Zarządu silnie rozwijającego się wówczas przedsiębiorstwa RETHMANN Oczyszczanie Miast.

Wraz z nim i Reinhardem Lohmannem, który dołączył do nas rok później jako dyrektor finansowo-księgowy, tworzyliśmy kadre, która bardzo konsekwentnie i szybko rozwijała naszą grupę przedsiębiorstw.

Jako uważny obserwator rozwoju społecznego w zakresie ochrony środowiska i wynikających z tego zadań dla gospodarki odpadami, szybko rozpoznał wyzwania czekające rynek. Jego jasny sposób rozumowania i zdolności analitycznego myślenia pozwalały mu tworzyć strategię rozwoju i podczas naszych dyskusji były podstawą do podejmowania kluczowych decyzji dla przedsiębiorstwa. Bardzo szybko powstało między nami niesamowite zaufanie. Polegało ono na tym, że się wzajemnie szanowaliśmy i akceptowaliśmy, że jako ludzie byliśmy sobie bardzo bliscy.

Hermann Niehues, Reinhard Lohmann i ja wzajemnie się uzupełnialiśmy i stworzyliśmy zgrany, kreatywny zespół. Motywację czerpaliśmy przecież z filozofii zarządzania, która zawsze się opłaca: ponosić odpowiedzialność – także największą – z zaufaniem i wymagać efektów, wspierać przedsiębiorczość, wyciągać z tego konsekwencje.

Jak wielkie było moje zaufanie do Hermanna Niehuesa, do jego dalekowzroczności i uzdolnień strategicznych, pokażam już w 1992 r., kiedy przenieśliśmy na niego odpowiedzialność za całą grupę RETHMANN, połączoną z funkcją Prezesa Zarządu, a sam zostałem przewodniczącym Rady Nadzorczej naszego rodzinnego przedsiębiorstwa.

dr Hermann Niehues
* 26 marca 1947 r. † 7 września 2008 r.

Konsekwentnymi działaniami, z pełną odpowiedzialnością, doprowadził do rozbudowy REMONDIS AG - spółki działającej w zakresie gospodarki wodno-ściekowej i recyklingowej, rozwoju przedsiębiorstwa SARIA AG zajmującego się przetwarzaniem i utylizacją odpadów poubojowych odpadów oraz przedsiębiorstwa RHENUS AG, działającego w branży logistycznej. Aż do śmierci Hermann Niehues odpowiadał za nasze rodzinne przedsiębiorstwo, w którym zatrudnionych obecnie jest 34.000 pracowników, a którego obroty wynoszą 7,2 miliardów euro rocznie.

Nie można zapomnieć także o jego działalności w różnych związkach, gremiach i komisjach oraz o jego funkcjach honorowych. Był zastępcą Prezydenta Koła Wspierania Olimpijskich Konkurencji Jeździeckich (FORS). Od czasu młodości był zapalonym jeźdźcem, w 1990 r. należał do kadry narodowej w konkurencji WKKW (Wszechstronny Konkurs Konia Wierzchowego). Od 1997 r. do 2001 r. był członkiem Komisji WKKW Niemieckiego Olimpijskiego Komitetu Jeździeckiego. Poza tym od wielu lat był mocno związany z działalnością FORS i po śmierci dr Reiner Klimke w 1999 r. przejął jego funkcję zastępcy prezydenta.

Jako wiceprezydent Niemieckiego Związku Gospodarki Odpadami wniósł wiele ważnych propozycji do rozwoju gospodarki wodno-ściekowej i recyklingowej. Kształtował wizerunek tej branży zarówno wobec władz, jak i przedstawicieli całego sektora. W ostatnich latach czuł się szczególnie odpowiedzialny za rozwój przedsiębiorstwa

logistycznego RHENUS AG.. Był przewodniczącym resortu polityki transportu w Radzie Gospodarczej CDU, aktywnie wspierał naukę w różnych gremiach uczelni wyższych w Münster, Lipsku, Hamburgu. Oprócz tego wspierał Westfalską Fundację Serca.

Nasza koncernowa rodzina czuje, że strata tego zdolnego, ważnego, roztropnego i szanowanego na arenie międzynarodowej człowieka, który towarzyszył mi jako przyjaciel, partner i przedsiębiorca przez 30 lat, spowodowała wielką lukę. Jak wielką stratą jest ta śmierć dla jego żony Jutty, córki Katji, dla całej rodziny, tego nie potrafimy ocenić. Wszyscy łączymy się w wielkim smutku z rodziną.

Nasze rodzinne przedsiębiorstwo RETHMANN, wszyscy nasi współpracownicy, a szczególnie ja sam, poczytujemy sobie za obowiązek zadbać, aby pamięć o nim nie zaginęła.

Wasz Norbert Rethmann

Gospodarka recyklingowa

Stabilizacja i rozwój w czasach przemian

PREZES ZARZĄDU RETHMANN AG I PRZEWODNICZĄCY RADY NADZORCZEJ REMONDIS AG, REINHARD LOHMANN, O ODDZIAŁYWANIU KRYZYSU FINANSOWEGO NA REALNĄ GOSPODARKĘ I PERSPEKTYWY ROZWOJU REMONDIS

W ostatnich tygodniach i miesiącach nie było dnia bez meldunków o kryzysie gospodarki finansowej. Kryzys, wywołany przez zapaść na rynku nieruchomości tzw. subprime w USA, spowodował, że jeden duży bank po drugim zaczęły się chwiać. Tradycyjne instytucje, jak Lehman Brothers przeliczyły się do tego stopnia, że w efekcie uległy całkowitemu załamaniu. Kursy na giełdach świata zaczęły gwałtownie spadać. Także niemieckie instytucje finansowe odczuły oddziaływanie kryzysu. Rząd federalny udzielając pakietu ratunkowego w wysokości 500 miliardów euro w formie pomocy kapitałowej i poręczeń, przeszkodził wystąpieniu efektu domina, który w najgorszym przypadku oznaczałby załamanie całego systemu finansowego, jednak gospodarka finansowa charakteryzuje się do dzisiaj wysoką niestabilnością.

Sprawny system bankowy jest ważnym warunkiem istnienia gospodarki prywatnej.

W związku z powyższym podatnicy skarżą się na samowolne przeznaczenie ich podatków na wyrównanie strat spowodowanych przez małą grupę menadżerów, którzy za bardzo spekulowali na rynkach światowych. W tym przypadku nieokreślona żądza, aczkolwiek możliwa do zrozumienia, doprowadziła do próby pomnożenia pieniędzy, niezależnie od tego, czy były zagwarantowane dostateczne środki finansowe na ten cel, czy nie. Jednak po dokładniejszej analizie, okazuje się, że od krachu finansowego, poza dwoma tylko wyjątkami, najbardziej ucierpiały banki pozostające pod nadzorem państwa i zdane na jego wsparcie, czyli banki krajowe jak: West LB, Bayern LB, Helaba, LBBW i Nord LB oraz IKB i KfW. Zawiodło więc państwo lub jego nadzór. Propagowana przez USA i popierana, a przynajmniej tolerowana, przez Niemcy i inne kraje liberalizacja rynków finansowych doprowadziła do zaniku wszelkich mecha-

zmów regulacyjnych. Tak więc niepohamowana chęć zysku mogła rozwijać się, a jej skutki są już znane powszechnie. Przeważająca część podatków, liczona w miliardach, idzie na pseudo państwowe przedsiębiorstwa. Państwo musi pomóc państwu, podczas gdy gospodarka prywatna pozostaje zdana sama na siebie, nie ważne, czy dobrowolnie, czy z konieczności. Ponieważ jednak sprawny system bankowy jest ważnym elementem gospodarki prywatnej, trzeba będzie w krótkim czasie odbudować zaufanie między gospodarką i światem finansów.

Oddziaływanie kryzysu finansowego na gospodarkę realną jest już wyraźnie odczuwalne. Produkt krajowy brutto dużych zachodnich gospodarek już w drugim kwartale w wyniku kryzysu wykazywał negatywne wskaźniki rozwoju. Słowo „recesja” pojawia się wszędzie. Jeżeli wyniki ekonomiczne

spadają, oznacza to zawsze spadek produkcji. Mniejsza produkcja oznacza mniejszy obrót towarowy, mniej dostaw wody i odbioru ścieków oraz mniejszą ilość odpadów do odbioru, ale także mniejsze zapotrzebowanie na surowce. Cena ropy, która od października 2008 znacznie spadła i spadające ceny surowców wtórnych, jak złom metalowy i makulatura, są odzwierciedleniem kryzysu w gospodarce realnej. Tak więc prawie wszystkie obszary gospodarki recyklingowej, od odbioru odpadów poprzez logistykę, aż po sprzedaż surowców wtórnych i produktów recyklingowych zostały dotknięte kryzysem.

Co to oznacza dla rynku w ogóle, a szczególnie dla REMONDIS? Najpierw należy stwierdzić, że zachwianie gospodarki, jeszcze przed wystąpieniem kryzysu finansowego, było prognozowane przez wszystkie instytucje najpóźniej na połowę 2009 r. Obecne turbulencje mogą to zjawisko nasilać, jednak jeśli chodzi o przyczyny, to nie są one odpowiedzialne za spadek rozwoju. Już długo przez zamieszczeniem na rynku kapitałowym w gospodarce wodno-ściekowej i recyklingowej rozpoczęła się faza konsolidacji. Mniejsze przedsiębiorstwa przechodzą do większych, uczestnicy rynku łączą się poprzez fuzje, tworzą joint venture lub szukają uzdrowienia w skoncentrowaniu się na swojej działalności podstawowej, niektóre w ogóle znikają z rynku. W tej sytuacji zwłoka w

„Fluktuacje na rynku dają szanse na wzrost w okresie długoterminowym. Przedsiębiorstwo REMONDIS jest dobrze przygotowane, aby wyjść wzmocnione z obecnej sytuacji.”

Reinhard Lohmann, przewodniczący Rady Nadzorczej REMONDIS AG & Co. KG i Prezes Zarządu RETHMANN AG

przyznaniu kredytu przez banki, które ze swojej strony, w obliczu kryzysu finansowego, muszą gromadzić kapitał, może nasilić proces konsolidacji. Przedsiębiorstwa nie mające parasola ze zdrowego kapitału własnego, które przy prowadzeniu działalności gospodarczej zdane są na własne finansowanie i własne poręczenia wekslowe, mogą popaść w kłopoty z powodu braku kapitału obcego. W przypadku REMONDIS jest odwrotnie. Jako tradycyjne przedsiębiorstwo rodzinne z solidnym fundamentem finansowym, to największe niemieckie przedsiębiorstwo branży wodno-ściekowej i recyklingowej może na kryzysie skorzystać. Fluktuacje na rynku dają szanse na wzrost w okresie długoterminowym. Przedsiębiorstwo REMONDIS jest dobrze przygotowane, aby wyjść wzmocnione z obecnej sytuacji. Recesja dotyka także Equity Fonds, które od dwóch lat silnie przenikała na rynek gospodarki wodno-ściekowej i recyklingowej. Z dużym udziałem finansowania obcego, fundusze te chętnie przejmowały przedsiębiorstwa o realnych wartościach i gotowych modelach gospodarczych. →

„Operacyjne wykonanie zadań w zakresie gospodarki wodno-ściekowej i recyklingowej powinno być – w idealnym przypadku – w całości oddane w ręce prywatne, ponieważ przedsiębiorstwa te, jak pokazuje doświadczenie, są bardziej efektywne i tańsze.”

Reinhard Lohmann, przewodniczący Rady Nadzorczej REMONDIS AG & Co. KG i Prezes Zarządu RETHMANN AG

➔ Jednak teraz kryzys finansowy postawił je przed poważnymi problemami, jak zdobyć niezbędne wysokie środki obce na sfinansowanie swojego modelu gospodarczego. W wyniku tego obserwujemy już wycofywanie się Equity Fonds z tego rynku. Tym samym, po wejściu i wycofaniu się dużych amerykańskich przedsiębiorstw i powiązanych z nimi koncernami energetycznymi, które po wielkich inwestycjach i zanotowaniu wysokich strat musiały stwierdzić, że ich model gospodarczy nie daje się tak łatwo przenieść na gospodarkę recyklingową, została zapoczątkowana trzecia faza konsolidacji branży. I tu okazuje się wyraźnie, że wielkość, tradycja i solidne podstawy finansowe są najlepszą ochroną przed

Przykładem jest Rosja i Ukraina, gdzie zauważono konieczność włączenia się w prawdziwą gospodarkę recyklingową i postawiono na REMONDIS, jako partnera strategicznego z długoletnim doświadczeniem. Utworzenie największego międzynarodowego partnerstwa publiczno-prywatnego w mieście Zaporozże na Ukrainie jest czymś w rodzaju szkoły. Wiele innych gmin i starostw podpisało już z REMONDIS listy intencyjne i chcą z naszą pomocą włączyć się jak najszybciej do obiegu surowcowego. W Rosji REMONDIS utworzył spółkę joint venture z jednym z największych koncernów budowlanych, która ma pomóc temu przedsiębiorstwu przy zagospodarowaniu gigantycznego rynku.

Reinhard Lohmann nowy prezes Zarządu RETHMANN AG postrzega obecny kryzys jako niesamowitą szansę rozwoju.

wrogim przejściem. W przeciwieństwie do amerykańskich konkurentów, koncernów energetycznych i Equity Fonds, REMONDIS jest za długoterminowym zaangażowaniem na rynku i będzie także w przyszłości sprzeciwiał się wszelkim zachętom ze strony funduszy rynku kapitałowego. Dążymy do dalszego rozwoju gospodarki recyklingowej w Niemczech, a przede wszystkim w krajach, w których do dzisiaj preferuje się składowanie odpadów na składowiskach.

Jak widać nawet w czasie globalnych turbulencji gospodarczych pojawiają się znakomite perspektywy rozwoju REMONDIS na arenie międzynarodowej. Jeżeli jednak w tej sytuacji jest coś, co państwo może zrobić dla przedsiębiorstw prywatnych działających w branży gospodarki wodno-ściekowej i recyklingowej w kraju, to jest to po pierwsze: stworzenie warunków ramowych w formie planów gospodarki odpadami, regulaminów działania i równoprawnych regulacji podatkowych, a po drugie rozpisywanie przetargów na zasadzie uczciwej i wolnej konkurencji. Operacyjne wykonanie zadań w zakresie gospodarki wodno-ściekowej i recyklingowej powinno być – w idealnym przypadku – w całości oddane w ręce prywatne, ponieważ te przedsiębiorstwa, jak pokazuje doświadczenie, są bardziej efektywne i tańsze. Także to może pomóc wielu przedsiębiorstwom z branży w przezwyciężeniu ciężkiej sytuacji gospodarczej. REMONDIS patrzy z ostrożnym, ale zdrowym optymizmem na przyszłość gospodarki wodno-ściekowej i recyklingowej.

Liberałowie: Konkurencja wśród firm prywatnych także w zakresie odpadów

„Europejska dyrektywa ramowa jest krokiem wstecz”

GRAF LAMBSDORFF I VAN ESSEN – POSŁOWIE FDP Z WIZYTĄ W REMONDIS

Nowe regulacje europejskie w zakresie odpadów były tematem rozmów podczas wizyty posła do parlamentu europejskiego Alexandra Grafa Lambsdorff w firmie REMONDIS. W towarzystwie miejscowego posła do Bundestagu Jörga van Essen i innych przedstawicieli miejscowej FDP, Graf Lambsdorff rozmawiał z członkiem Zarządu REMONDIS Egbertem Tölle o tzw. „Dyrektywie ramowej w zakresie odpadów”.

Ta dyrektywa, twierdził pan Tölle, jest postrzegana przez REMONDIS jako krok wstecz, ponieważ usunięto z niej zasadnicze uregulowania dotyczące konkurencji transgranicznej. Graf Lambsdorff podkreślił jeszcze w imieniu liberałów, że dla nich, w zakresie gospodarki odpadami, ważne są zasady: „prywatne przed państwowym” i „konkurencja zamiast sterowania przez państwo”. Unia Europejska, jak twierdzi siostrzeniec honorowego przewodniczącego FDP Ottona Grafa Lambsdorff, w wielu przypadkach wniosła wiele znaczących elementów gospodarki rynkowej i konkurencji do państw członkowskich: „My, liberałowie, staramy się o to, aby dotyczyło to także gospodarki odpadami.”

Graf Lambsdorff, van Essen i delegacja FDP byli zaskoczeni zakresem międzynarodowej działalności REMONDIS. „Cieszymy się z tego, że mamy w regionie silne przedsiębiorstwa, które mają coś ważnego do powiedzenia w Europie. Dlatego my liberałowie wykorzystujemy nasze stosunki w Berlinie i w Brukseli, aby ramowe warunki prawne umożliwiały uczciwą konkurencję”, powiedział van Essen, prezes Zarządu we frakcji FDP w Bundestagu.

Dla miejscowych liberałów silna firma, działająca w branży gospodarki odpadami w regionie, jest ważna także z

Posel do parlamentu europejskiego Alexander Graf Lambsdorff domaga się więcej konkurencji w gospodarce wodno-ściekowej i recyklingowej zamiast sterowania nią przez państwo.

punktu widzenia sytuacji komunalnej. „Ostatnie przetargi, np. w Werne, pokazały, że sprawne przedsiębiorstwo prywatne jest lepsze niż miejskie przedsiębiorstwo oczyszczania. Zauważą to także mieszkańcy, płacąc niższe ceny za odbiór odpadów”, stwierdził na koniec przewodniczący powiatu Christoph Damermann.

Przedsiębiorstwa prywatne, w dłuższej perspektywie czasu, prędzej niż państwowe doprowadzą do obniżki cen za odbiór odpadów od mieszkańców.

Odpady to szansa

ANDRIS PIEBALGS, KOMISARZ UE DS. POLITYKI ENERGETYCZNEJ, O ZNACZENIU ENERGETYCZNEGO PRZEKSZTAŁCANIA ODPADÓW DLA ZRÓWNOWAŻONEJ POLITYKI ENERGETYCZNEJ W RAMACH UNII EUROPEJSKIEJ

Komisja Europejska dała w 2008 r. wiele propozycji wdrożenia zaleceń Rady Europejskiej w zakresie zwalczania zmian klimatycznych i wspierania energii odnawialnej. Pakiet działań przewiduje redukcję emisji gazów cieplarnianych w wysokości przynajmniej 20 procent, przy jednoczesnym zwiększeniu udziału energii odnawialnej w wytwarzaniu energii także o 20 procent do roku 2020. Postanowili tak szefowie państw unijnych w marcu 2007 r. Ograniczenie emisji będzie do 2020 r. wynosić nawet 30 procent, jeżeli zostanie zawarte nowe, ogólnoświatowe porozumienie w sprawie zmian klimatycznych.

Sektor gospodarki wodnej i recyklingowej opracowuje nowe innowacyjne koncepcje zarządzania odpadami i ich energetycznego wykorzystania.

W czasach wzrastających cen ropy i wzrastającej troski o zmiany klimatyczne energia odnawialna jest nie tylko jakimś wygodnym rozwiązaniem, lecz także wielką szansą. Odnawialne źródła energii pomogą nam w tym, aby zredukować emisję CO₂, podnieść nasze bezpieczeństwo energetyczne i dalej rozwijać sektor zaawansowanych technologii. Jeżeli teraz stawimy czoła temu wyzwaniu Europa zajmie wiodącą pozycję w wyścigu do gospodarki ograniczającej emisję CO₂, która tak bardzo jest potrzebna naszej planecie.

Strategia unijna dla recyklingu odpadów

W tym obszarze surowce energetyczne muszą być optymalnie wykorzystywane. Dotyczy to szczególnie odpadów, które są interesującym źródłem zrównoważonej energii. Aby zapewnić właściwe postępowanie z tym źródłem Unia Europejska wprowadziła regulacje i opracowała strategię ograniczania odpadów i recyklingu. Ta długoterminowa strategia ma pomóc Europie w zbudowaniu „społeczeństwa

recyklingowego” i z jednej strony zredukować ilość odpadów, z drugiej wykorzystywać je jako źródło surowców i energii. Pierwszym krokiem, według Komisji, ma być rewizja ramowej dyrektywy w zakresie odpadów, która weszła w życie w 1975 r., po to by ustalić standardy recyklingu i zobowiązać kraje członkowskie do opracowania narodowych programów ograniczania ilości odpadów. Rewizja ta, dzięki łączeniu, optymalizacji i większej przejrzystości przepisów ustawowych, ma przyczynić się do wypracowania lepszych regulacji.

Unijne zarządzane odpadami dla produkcji energii

Aktualnie najbardziej rozpowszechniona technologia termicznego przekształcania odpadów w Europie polega na spalaniu zmieszanych odpadów w spalarniach w celu pozyskania energii. Poza tym jest cała masa różnych praktyk w zarządzaniu odpadami w krajach członkowskich. Niektóre kraje już dzisiaj osiągają wysoki poziom zarówno

w przekształcaniu materiałowym, jak i energetycznym, inne są daleko poniżej tego poziomu i muszą pilnie podjąć działania w celu wdrożenia przetwarzania odpadów i recyklingu na swoich rynkach.

Składowanie odpadów jest stale jeszcze najbardziej rozpowszechnioną metodą unieszkodliwiania odpadów w Europie; 40 procent łącznej masy wytwarzanych odpadów jest składowanych. Recykling i kompostowanie dają dalsze 40 procent, podczas gdy termiczne i energetyczne przekształcanie wynosi ok. 20 procent. Jednym z największych źródeł odpadów są miejskie odpady komunalne. Według najnowszego studium Eurostatu w Unii Europejskiej w 2005 roku wytworzono 250 milionów ton odpadów, przy czym udział bioodpadów był stosunkowo wysoki, bo wyniósł 113 milionów ton, czyli 45 procent. Frakcja odnawialna zmieszanych odpadów bytowych, definiowana jako „biodegradalna frakcja odpadów” waha się między 30 i 70 procent. W roku 2007 wielkość produkcji energii pierwotnej pochodzącej ze spalania odpadów bytowych szacowano na 6,1 megaton, co dało 14 TWh. Odpowiada to 18 procentowemu udziałowi w całej produkcji energii elektrycznej z biomasy. Chociaż jest to porównywalnie niski udział w całej produkcji energii alternatywnej – 464 TWh, udział ten ma w nadchodzących latach wzrosnąć, aby bardziej przyczynić się do osiągnięcia celów wyznaczonych na rok 2020 w zakresie energii odnawialnej. Ponieważ dzisiaj do produkcji energii wykorzystywanych jest tylko 20 procent nadających się do tego odpadów, konieczne jest, aby przedsiębiorstwa, działające w branży gospodarki odpadami, w dalszym ciągu pracowały nad nowymi koncepcjami w zakresie zarządzania odpadami i przetwarzania ich w energię. Ważny element zachęty do lepszego wykorzystywania źródła energii, jakim są odpady, określony jest w dyrektywie, zgodnie z którą do 2016 roku można będzie składować mniej niż 35 procent odpadów organicznych.

Ewolucja pozyskiwania energii z odpadów

Aby zrealizować cele Komisji Europejskiej w zakresie składowania odpadów, kraje członkowskie muszą znacznie ograniczyć ich masę. To przyniesie nie tylko korzyści przy wykorzystywaniu surowców wtórnych, lecz także ograniczy emisje gazów cieplarnianych. W Europie, w następnej

Andris Piebalgs jest od 2004 r. komisarzem UE ds. polityki energetycznej. Ten 51-letni fizyk z Łotwy mówi płynnie pięcioma językami.

dekadzie, oczekujemy stałego wzrostu rynku przetwarzania odpadów. Według całego szeregu studiów wymaga to zbudowania ponad 100 nowych instalacji przetwarzania energetycznego z wydajnością między 13 a 15 milionów ton rocznie lub nawet większą. Obok termicznego przekształcania odpadów nowe instalacje i technologie służą przede wszystkim wytwarzaniu energii i ciepła. Współspalanie odpadów z paliwami kopalnymi jest obecnie atrakcyjną możliwością także pod względem ekonomicznym, podobnie jak produkcja biogazu i kompostowanie. Wytwarzanie gazu z odpadów i piroliza też są rozwiązaniami o wysokim potencjale odzysku energii z odpadów, jednak rozwiązania te są jeszcze w fazie badań. Unia Europejska powinna więc jak najsilniej wspierać rozwój tych technologii.

Celem jest podniesienie efektywności produkcji energii i realizacja korzystnych kosztowo rozwiązań w celu przewyższenia obecnych ograniczeń. Komisja zdaje sobie sprawę z wyzwań technologicznych i wspiera wspólne wysiłki, także poprzez swój wkład w badania i rozwój techniczny, zgodnie z 7. ramowym programem badawczym.

„W Europie spodziewamy się w następnej dekadzie stałego wzrostu na rynku przetwarzania odpadów i wytwarzania energii.” Andris Piebalgs, komisarz UE ds. polityki energetycznej

Redukcja CO₂

Znaczący wkład w ochronę klimatu

ENERGETYCZNE PRZETWARZANIE ODPADÓW PRZEKONUJE DOBRYM BILANSEM EKOLOGICZNYM

„2,9 stopnia różnicy. To oznacza, że mówimy o różnicy między ostatnim okresem lodowcowym i dniem dzisiejszym” Heinz Riesenhuber, minister ds. badań i technologii w latach 1982 do 1993, na temat prognozowanego ocieplenia ziemi

Zmiana klimatu jest jednym z największych wyzwań naszych czasów. Odpowiednio ambitne są plany Unii Europejskiej związane z ograniczeniem emisji gazów cieplarnianych. Niemcy idą jeszcze dalej. Jako prekursor, Republika Federalna chce wesprzeć starania Unii wzorcowym poziomem redukcji: do 2020 roku krajowa emisja CO₂ ma być o 40 procent niższa w porównaniu do 1990 roku. Studia potwierdzają fakt, że energetyczne przetwarzanie odpadów przyczynia się w zrównoważony sposób do osiągnięcia tego celu.

Ważnym elementem przy ograniczaniu obciążeń dwutlenkiem węgla są zmiany w zakresie energii. Aby osiągnąć założone 40 procent należy do 2020 roku zmniejszyć związane z wytwarzaniem energii roczne emisje CO₂ do maksymalnie 571 ton. W porównaniu do 2007 roku jest to redukcja o 290 milionów ton.

Bilans ekologiczny jest wyraźnie pozytywny

Termiczne wykorzystanie odpadów nie nadających się do przetwarzania materiałowego daje energię elektryczną i ciepłą. Zastępuje to kopalne nośniki energii jak węgiel, czy ropa. Rocznie, jak twierdzi UBA (Federalny Urząd ds. Środowiska), można dzięki temu uniknąć 9,75 milionów ton emisji CO₂. Patrząc na te wartości można łatwo zauważyć, że trzeba wykorzystać każdą sensowną możliwość ograniczenia emisji gazów cieplarnianych. Jako dobrze rokującą opcję uznaje się od dłuższego czasu termiczne przekształcanie odpadów. Fakt, że jest to droga w bardzo dobrym kierunku, potwierdza dokumentacja UBA. W oparciu o najnowsze obliczenia potwierdza ona, że energetyczne przekształcanie odpadów jest dla klimatu bardzo korzystne.

W swojej kalkulacji UBA wychodzi z założenia, że energetycznie przekształcane odpady bytowe składają się w połowie z frakcji biogenych. Są one neutralne dla klimatu, ponieważ przy ich spalaniu wydzielają się tylko CO₂, ile flora i fauna pobrały go wcześniej z atmosfery. Wpływ na klimat mają więc tylko substancje kopalne zawarte w odpadach i energia obca pochodząca z paliw kopalnych

doprowadzana ewentualnie w procesie spalania. W wyniku tego otrzymujemy roczną redukcję netto w ilości 4 milionów ton dwutlenku węgla. „Spalanie odpadów przyczynia się więc do ochrony klimatu i oszczędza zasoby naturalne”, stwierdza w podsumowaniu UBA.

Możliwe są dalsze oszczędności CO₂

Aktualny stan, zdaniem UBA, to nie wszystko, co można zrobić. Opierając się na studium niezależnego instytutu ekologicznego, UBA liczy, że energetyczne przekształcanie odpadów może przynieść dalszą redukcję gazów cieplarnianych o następne 3 miliony ton rocznie. Można to osiągnąć przez wzrost wydajności energetycznej. Wystarczyłoby, aby podnieść współczynnik sprawności elektrycznej z 10 do 14 procent i wykorzystanie ciepła z 30 do 45 procent.

W obliczu tych korzystnych perspektyw jedno jest pewne, także dla UBA: dalsze ograniczenie emisji CO₂ musi być opłacalne. Osiągnięciem się to przede wszystkim wtedy, gdy instalacje termicznego przekształcania będą dociążone i w związku z tym ich eksploatacja będzie tańsza. W tym jednak tkwi problem, bo o ile w Niemczech jest mnóstwo wolnych mocy przerobowych, to w innych krajach Europy bardzo często jest ich o wiele za mało.

Wspólne rozwiązania europejskie są sensowną drogą

Najlepszym rozwiązaniem jest wspólne wykorzystywanie istniejących możliwości. Odpady mogą być przecież przetwarzane tam, gdzie znajdują się wydajne instalacje. →

Energetyczne przekształcanie przynosi trzykrotne korzyści: zapewnia właściwe usuwanie odpadów, oszczędza naturalne zasoby surowców pierwotnych i przyczynia się do ochrony klimatu.

„Ludzkość obecnie zużywa rocznie tyle paliw kopalnych – węgla, gazu i ropy – ile geologicznie zostało utworzonych w ciągu miliona lat.” Profesor Hans Joachim Schellnhuber, badacz klimatu i szef Instytutu Badania Klimatu w Poczdamie

- ➔ Przy pomocy nowej ramowej dyrektywy odpadowej Unia Europejska wyznaczyła nowe zasady: uznaje się spalarnie odpadów za instalacje przekształcania energetycznego, jeżeli ich wydajność energetyczna wynosi przynajmniej 60 do 65 procent – w zależności od roku budowy. Odpady, które mają być termicznie przekształcone w takiej instalacji, należą więc do dóbr podlegających wolnemu handlowi na terenie Unii.

Transporty mają tylko niewielki wpływ na bilans ekologiczny. Sceptycy mogą zarzucić, że korzystne dla klimatu

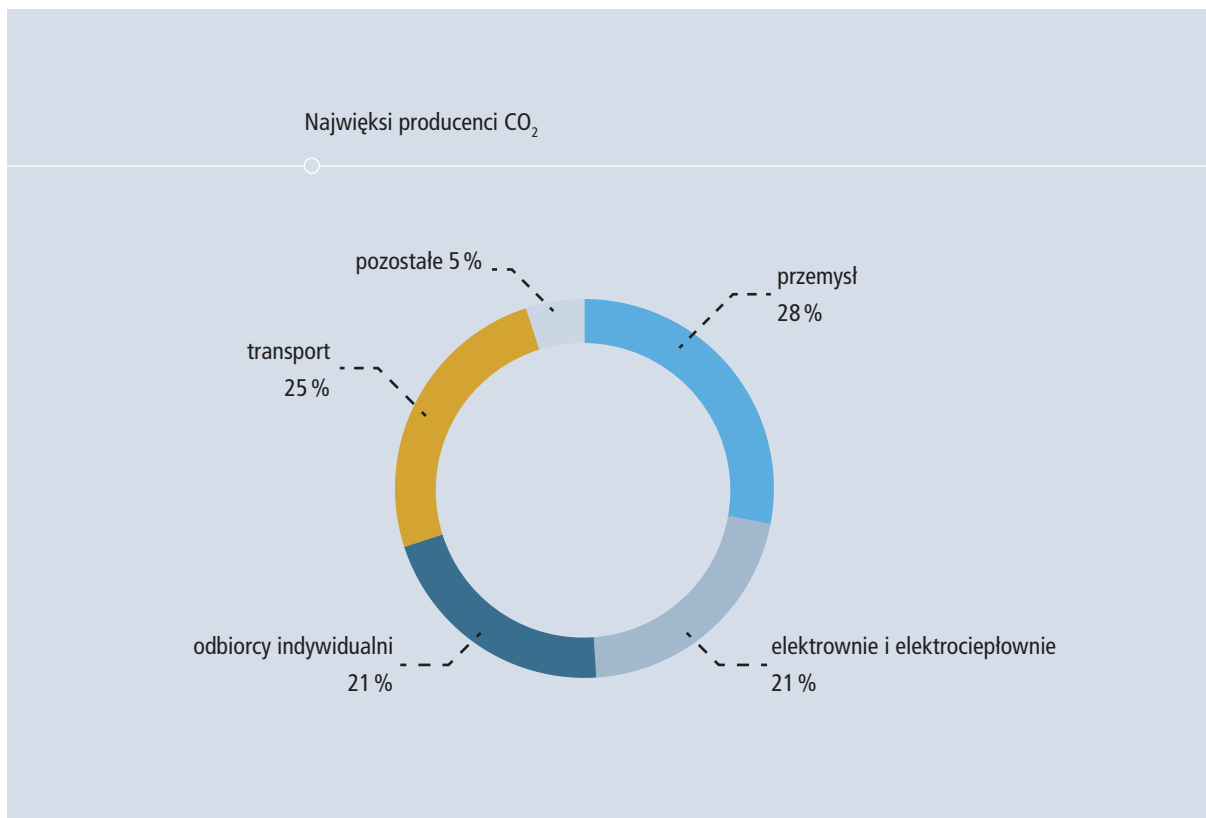
energetyczne wykorzystanie odpadów może być zniwelowane przez transporty. A jednak nie: Instytut ifeu udowodnił, że bilans zgadza się także wtedy, gdy rozpatruje się cały łańcuch procesowy wykorzystania termicznego. Na zlecenie Ministerstwa Środowiska Nadrenii Północnej-Westfalii instytut ten uwzględnił wszystkie kroki – od odbioru odpadów poprzez transport, aż do sortowania. W badaniu logistyki uwzględniono klasyczny transport ciężarowy. Wynik: Nawet, jeżeli wliczy się emisję z tytułu wcześniejszego składowania, dzięki przekształceniu energetycznemu można oszczędzić do 750 kilogramów ekwiwalentu CO₂ na tonę odpadów. W odniesieniu do odpadów komunalnych ociążenia netto wynoszą między 150 i 400 kilogramów ekwiwalentu CO₂ na tonę. Wykorzystanie w spalarni odpadów oscyluje w dolnej granicy skali, przekształcenie w elektrowniach czy cementowniach w górnej.

Biopaliwo umożliwia dalszą optymalizację

Negatywne oddziaływanie spalin na środowisko można jeszcze ograniczyć, jeżeli przy transporcie zastosuje się biopaliwo. Na przykład REMONDIS połowę wszystkich swoich 6.000 pojazdów tankuje biopaliwem. Biodiesel jako paliwo przyjazne środowisku jest alternatywą dla tradycyjnego oleju napędowego.

Już podczas produkcji biodiesla mamy do czynienia z wyraźnie niższymi obciążeniami z tytułu CO₂. Także emisje uwolnione podczas spalania w silnikach są wyraźnie

Od 2002 do 2007 roku emisje CO₂ powstające przy produkcji energii zmniejszyły się w Niemczech rocznie o średnio 10 milionów ton.

mniejsze i nie mają wpływu na klimat. Każdy litr biodiesla zapobiega więc powstaniu łącznie 2,2 kg spalin szkodliwych dla klimatu. W porównaniu do tradycyjnego oleju napędowego odpowiada to oszczędności od 60 do 70 procent.

Wolność obrotu towarowego jest konieczna

Jak by na to nie patrzeć, to fakty potwierdzają jednoznacznie, że energetyczne przekształcanie odpadów jest właściwą drogą do obniżenia emisji CO₂. Ma to miejsce, szczególnie wtedy, gdy istnieją nowoczesne, sprawne instalacje.

Ochrona klimatu musi być nadrzędnym, wspólnym zadaniem, także w zakresie gospodarki odpadami. Lokalne rozwiązania są tak samo błędne jak polityczne decyzje zabraniające transgranicznego przemieszczania odpadów. Bardzo krytycznie należy w tym kontekście potraktować artykuł

„Każda zwłoka i wahanie oznaczają, że możemy nie osiągnąć założonych celów klimatycznych.”

14 nowej odpadowej dyrektywy ramowej. Zasada autarkii, która pierwotnie pomyślana była jako ekologiczny sposób postępowania z odpadami, została tu rozszerzona na zmieszane odpady komunalne z gospodarstw domowych. Poszczególne państwa, a nawet miasta czy gminy mogą – zgodnie z nią – przeszkodzić w przyszłości przywózowi lub wywózowi odpadów w odniesieniu do swojego terytorium.

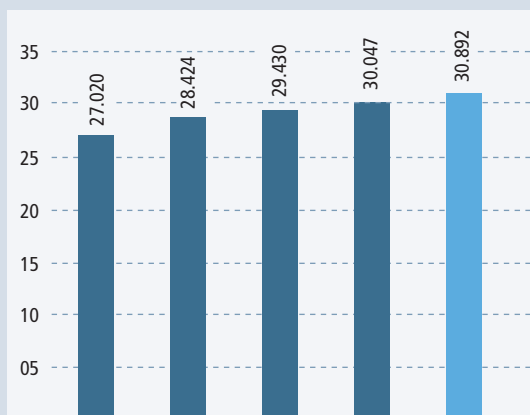
Nie jest to z pewnością korzystne dla ochrony klimatu. Krytycy wzywają, aby zachować umiar przy wdrażaniu przepisów unijnych do prawa narodowego. Materiały przeznaczone do wykorzystania energetycznego muszą – tak jak wszystkie inne dobra – podlegać wolnemu obrotowi towarowemu. Ochrona klimatu jest w końcu zadaniem globalnym, które nie może kończyć się na granicach państwowych, a z pewnością nie na granicy sąsiedniej miejscowości.

Kto chce sprostać wymogom globalnym, nie może chować się za dążeniami do całkowitej niezależności i rozwiązaniami lokalnymi.

Bilansy ekologiczne - plusy i minusy dla środowiska

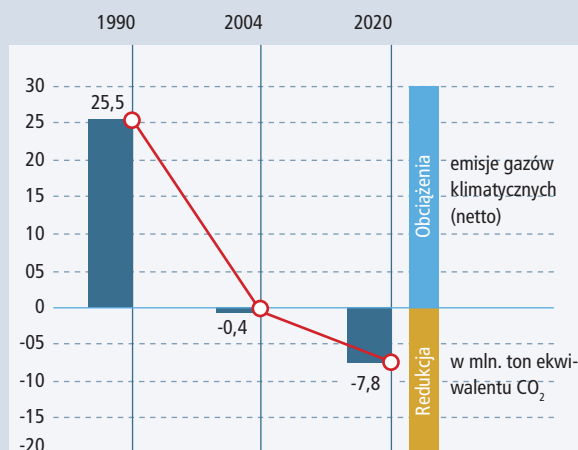
Ekobilans może dotyczyć produktów, procesów wytwarzania, metod, zakładów itd. We wszystkich przypadkach podsumowuje się wszelkie oddziaływania na środowisko opisywanego obiektu. Uwzględniają materię pobieraną ze środowiska, np. wykorzystywane surowce oraz wszelkie emisje do środowiska, np. gazy i odpady.

Emisje CO₂ podczas produkcji energii na świecie (w mln./t)

Źródło: Federalne Ministerstwo Gospodarki i Technologii

Od Winien do Ma: gospodarka odpadami wyraźnie obniża bilans CO₂: Bilans gospodarki odpadami w Niemczech od 1990 do 2020 roku.

Źródło: Federalny Urząd Środowiska

Wywiad z prof. dr Hütherem z Instytutu Gospodarki Niemieckiej

Czy prawo zamówień publicznych jest sprawiedliwe?

SPORNY PARAGRAF 99, USTĘP 1, WYPIERA ŚREDNIE FIRMY USŁUGOWE Z RYNKU

Sektor publiczny, którego zamówienia sięgają rocznie 360 miliardów euro, ma znaczący wpływ na zdarzenia gospodarcze w Niemczech. Dlatego bardzo ważne jest ustanowienie dobrego, przejrzystego i uwzględniającego jakość usług prawa zamówień publicznych, tak aby małym i średnim przedsiębiorstwom prywatnym umożliwić wolny, nie dyskryminujący ich dostęp do rynków. Sporne projekty nowych regulacji, dotyczące tak zwanej współpracy międzygminnej, w planowanej nowelizacji prawa zamówień publicznych stwarzają jednak przedsiębiorstwom komunalnym prawne podstawy do wypierania z rynku prywatnych konkurentów.

TAK

NIE

Prof. dr Michael Hüther jest od 2004 r. dyrektorem i członkiem prezydium Instytutu Gospodarki Niemieckiej.

REMONDIS aktualności: Panie profesorze, gotowy jest projekt reformy prawa zamówień publicznych. Czy sądzi Pan, że ten projekt ustawy poprawi prawo zamówień publicznych?

Prof. dr Hüther: Nie. Nasze obawy idą raczej w tym kierunku, że w przyszłości mniej będzie zamówień publicznych, przez co zostanie osłabiona konkurencja. A silna konkurencja jest potrzebna, aby usługi, za które płacą samorządy, były możliwie jak najbardziej efektywne. Projekt nie przynosi żadnej poprawy w tym zakresie.

REMONDIS aktualności: Sformułowanie o współpracy międzygminnej niesie zagrożenie, że państwo będzie chciało wykorzystać swoje możliwości do usunięcia z rynku oferentów prywatnych. Czy ta regulacja nie narusza obowiązującego prawa unijnego?

Prof. dr Hüther: Narusza, przynajmniej ducha unijnej troski o konkurencję. Współpraca międzygminna nie może prowadzić do wyparcia prywatnych przedsiębiorców z rynku. Jeżeli rzeczywiście nie ma żadnego rynku, to nie trzeba także ogłaszać przetargów. Dotyczy to zadań własnych samorządów. Jeżeli jednak jest jakiś rynek, to trzeba przynajmniej zapewnić równe warunki przetargowe dla konkurencji i nie można jej wykluczać przez współpracę międzygminną.

REMONDIS aktualności: Jakie konsekwencje dla przedsiębiorstw średniej wielkości w Niemczech będzie miało przewidziane włączenie do nowego prawa zamówień publicznych kryteriów nie związanych bezpośrednio z zamówieniami publicznymi, jak czynniki społeczno-polityczne itp.?

Prof. dr Hüther: Kryteria pośrednio dotyczące zamówień publicznych są problemem właśnie dla średniej wielkości przedsiębiorstw. Przy tym nie chodzi o to, że mniejsze przedsiębiorstwa miałyby specjalne trudności ze spełnieniem dodatkowych kryteriów. Dla średniaków przeszkodą wzięcia udziału w przetargu może być związana z tym biurokracja. Zagrożenie ze strony pośrednich czynników leży w tym, że dokumentacja przetargowa, poprzez sformułowanie specjalnych kryteriów, może być skierowana do określonych, ściśle wybranych przedsiębiorstw.

„Jeżeli jednak jest jakiś rynek, to trzeba przynajmniej zapewnić równe warunki przetargowe dla konkurencji i nie można jej wykluczać przez współpracę międzygminną.”

REMONDIS aktualności: Większość stowarzyszeń gospodarczych w Niemczech wychodzi z założenia, że paragraf 99 ustęp 1 zdanie 2 ustawy o ograniczaniu konkurencji może mieć znaczące następstwa. Paragraf ten może wpłynąć negatywnie zarówno na kształtowanie zadań publicznych jak i na procedury związane ze zlecaniem robót budowlanych, dostaw i usług. W jednym z dokumentów dużych stowarzyszeń jest mowa o instrumencie dalszego ograniczania rynku przez samorządy. Jak Pana zdaniem, odbije się to na wykorzystywaniu pieniędzy publicznych oraz na podatkach i opłatach? →

Stowarzyszenia gospodarcze obawiają się, że wolna konkurencja zostanie ograniczona.

Prof. dr Michael Hüther opowiada się przeciwko ograniczeniom konkurencji.

Prof. dr Hüther: Każde ograniczenie rynku i konkurencji obciąża w ostatecznym rachunku klientów, którzy muszą płacić ceny monopolistyczne. Zyski z monopolu wpływają potem do kasy miejskiej. Jest to, co prawda, piękne dla władz, ale tylko przez określony czas, bo w dłuższym okresie monopole prowadzą do braku efektywności i marnotrawstwa. Wtedy albo spadają zyski z monopolu, albo wzrastają ceny – i to często nie po raz ostatni.

REMONDIS aktualności: Czy w tych okolicznościach można jeszcze w ogóle myśleć o rynku, na którym panują równe warunki konkurencji dla przedsiębiorstw prywatnych i komunalnych?

„Przesłaniem dnia dzisiejszego powinno być to, że tylko konkurencja stwarza dobrobyt. Należy wprowadzić ją także w gospodarce komunalnej.”

Prof. dr Hüther: Żeby konkurencja mogła funkcjonować, potrzebne są porównywalne warunki konkurencyjne, a tych nie mamy. Po pierwsze państwowi oferenci mogą liczyć zawsze na to, że ich właściciel nie może zbankrutować, więc w razie potrzeby mogą mieć nadzieję na dodatkowe pieniądze. Po drugie istnieją niekorzystne warunki konkurencyjne szczególnie w polityce podatkowej. Właśnie tutaj należałoby zacząć coś zmieniać.

REMONDIS aktualności: Czy myśli Pan, że możliwe jest takie rozwiązanie, żeby przedsiębiorstwa komunalne, przy udzielaniu zamówień publicznych w ramach współpracy międzygminnej, mogły zostać zobowiązane do porównywania gospodarności i do składania sprawozdań publicznych, także przy zleceniach dotyczących zadań własnych?

Prof. dr Hüther: Obawiam się, że tego typu porównania i sprawozdania spełniają raczej funkcję alibi i powodują dodatkową biurokrację. Sprawozdania nie zastąpią przecież konkurencji i są, co najwyżej rozwiązaniem trzeciorzędnym.

REMONDIS aktualności: Jeszcze słowo o obecnej sytuacji zamówień publicznych w czasie kryzysu finansowego. Częściowa nacjonalizacja jest dzisiaj postrzegana – ponad podziałami partyjnymi – jako wypróbowany środek przeciwko marnotrawieniu pieniędzy z podatków. Nawet CDU, związana tradycyjnie ze średnimi przedsiębiorstwami, wpisała rekomunalizację tzw. usług niezbędnych do życia do swojego programu partyjnego. Jednocześnie na liście najdroższych gmin w Niemczech na czele znajdują się miasta z własnymi zakładami komunalnymi, świadczącymi usługi dla mieszkańców. Chociaż prywatni przedsiębiorcy, mimo przywilejów dla samorządów w zakresie podatku VAT, są w stanie z reguły zaoferować tańsze usługi, nic się nie dzieje w kwestii porównania konkurencji pod względem opłat. Czy gospodarka prywatna ma w ogóle jeszcze jakąś szansę ostania się w obliczu uprzywilejowania zakładów komunalnych?

Prof. dr Hüther: Prywatne przedsiębiorstwa będą szukać dla siebie nisz rynkowych. Ale to jest oczywiście trudne, pozostać na rynku, jeżeli konkurenci oferują usługi bez naliczania VAT lub jeżeli zleceniodawca wcale nie musi przeglądać wszystkich ofert na rynku. Nie należy się więc dziwić, że dotknięte tym branże podejmują środki prawne przeciwko tym regulacjom. Przesłaniem dnia dzisiejszego powinno być to, że tylko konkurencja stwarza dobrobyt. Należy wprowadzić ją także w gospodarce komunalnej. Twierdzenie, że warunki niezbędne do życia mogą zagwarantować tylko zakłady komunalne, trzeba w końcu uznać za pomyłkę i jako mit komunalny schować do lamusa.

REMONDIS aktualności: Panie profesorze, dziękujemy za rozmowę.

Związek

Widzieć wszystko

BDE WSPIERA POLITYCZNE DECYZJE

Wspierać dalszy rozwój gospodarki wodno-ściekowej i recyklingowej – to jest cel Niemieckiego Związku Gospodarki Odpadami (BDE). Związek wypowiada się przy tym na temat ważnych aspektów europejskiej gospodarki odpadami i wskazuje aktualnie złe rozwiązania.

BDE

Polityka europejska: Nowa dyrektywa oznacza krok wstecz

Dla uchwalonej przez parlament Unii Europejskiej ramowej dyrektywy odpadowej BDE znajduje ostre słowa: decyzja ta ogranicza wewnętrzny rynek europejski w zakresie przetwarzania odpadów i rezygnuje z ustalenia jednakowych poziomów odzysku. To daje w dalszym ciągu preferencje małym państwom i przeszkadza w stworzeniu europejskiej gospodarki recyklingowej.

Prawo zamówień publicznych: wolna konkurencja wymaga jednakowych warunków przetargowych

BDE wypowiada się także krytycznie na temat nowelizacji prawa zamówień publicznych. Z naciskiem wskazuje na to, że opracowany projekt upraszcza bezprzetargowe zamówienia publiczne – na korzyść kooperacji międzygminnych. Skutek: prywatne przedsiębiorstwa mają małe szanse starać się o zamówienia publiczne. Związek żąda, aby projekt przerobić i stworzyć warunki dla sprawiedliwego zlecania zadań publicznych.

Gospodarka wodno-ściekowa: Gospodarka rynkowa zamiast sterowania państwowego

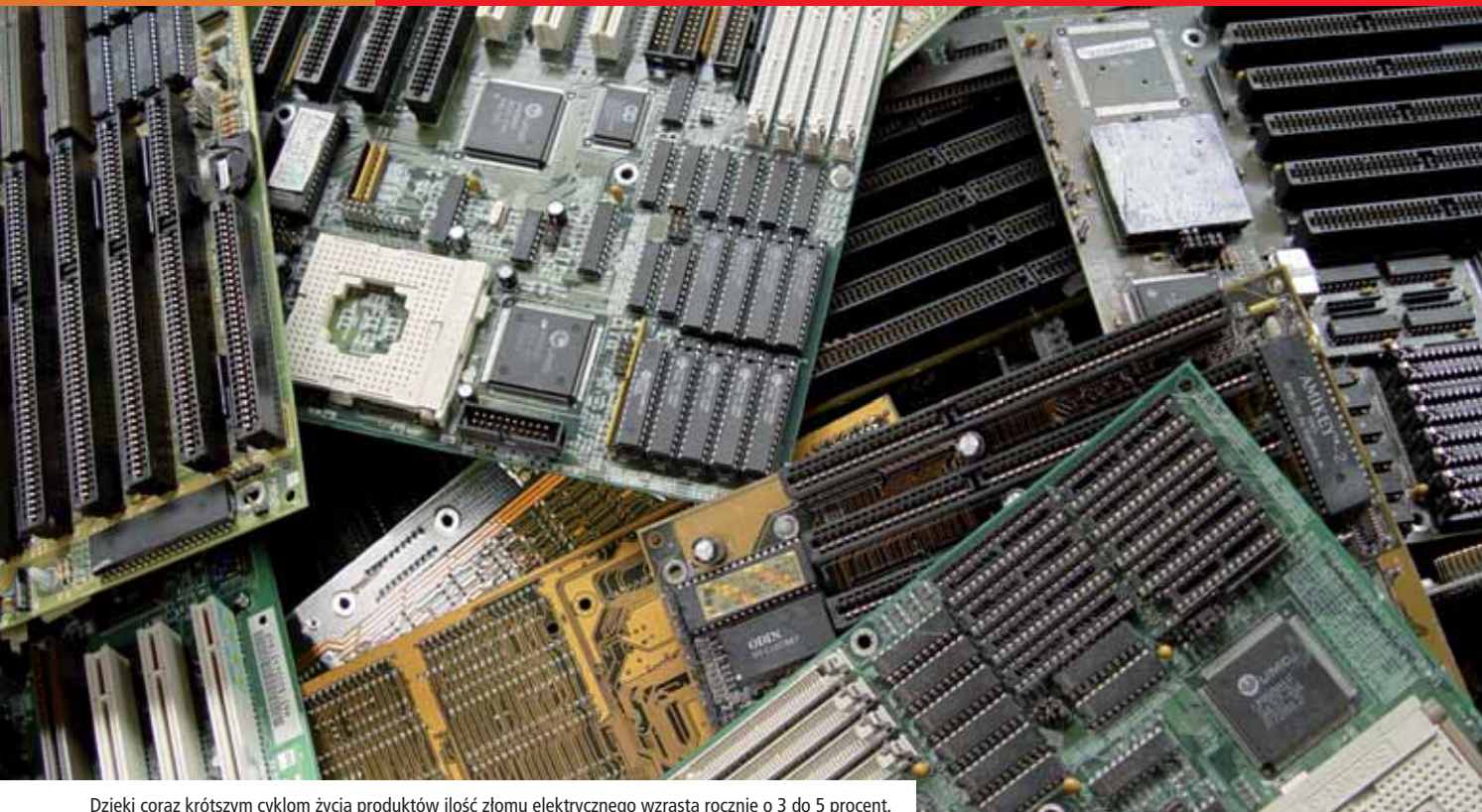
W gospodarce wodno-ściekowej, ostrzega BDE, królują na rynku monopolistyczne struktury komunalne. Rezultat jest taki, że niemieccy obywatele płacą za wodę najwyższe ceny na świecie – sytuacja, której nie można zaakceptować. Niezbędne są zmiany. Na usługi w zakresie gospodarki wodno-ściekowej muszą być konsekwentnie przeprowadzane przetargi na zasadzie wolnej konkurencji, w wyniku których zostaną wybrani wykonawcy zadań publicznych.

REACH: Wyraźnie widać słabości

Zgodnie z rozporządzeniem w sprawie chemikaliów REACH do obrotu mogą być wprowadzone chemikalia, które są ustawowo zarejestrowane i ocenione. Także materiały z recyklingu, jak tworzywa sztuczne, podlegają temu kosztownemu zobowiązaniu. To błąd, twierdzi Związek. Przeciwnie mechaniczne przetwarzanie materiałów recyklingowych przebiega bez zmian chemicznych materiału. Właściwie byłoby zwolnienie tych materiałów z obowiązku rejestracji – aby nie ograniczać przetwarzania surowców wtórnych, tylko je wspierać.

Jasne określenie pozycji i przekonujące argumenty – BDE angażuje się we wspieranie zrównoważonego postępu w gospodarce wodno-ściekowej i recyklingowej.

Dzięki coraz krótszym cyklom życia produktów ilość złomu elektrycznego wzrasta rocznie o 3 do 5 procent.

Elektrorecykling

Rozwój na arenie międzynarodowej

REMONDIS URUCHAMIA NOWE MOCE PRODUKCYJNE WE FRANCJI I AUSTRII

Postęp techniczny znacznie przyczynia się do tego, aby unikać powstawania odpadów. Czasami jednak skutkuje tym, że ilość odpadów wzrasta. Na przykład ilość zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego. Atrakcyjne innowacje pojawiają się na rynku w coraz mniejszych odstępach czasu. W ten sposób wzrasta ilość zużytego sprzętu. W ośmiu europejskich centrach demontażu REMONDIS wykorzystuje zaawansowane technologie, po to by przestarzałe modele sprzętu przetworzyć na surowce, które będą potrzebne do produkcji nowych urządzeń.

REMONDIS przetwarza rocznie 120.000 ton zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego. W Niemczech jest liderem rynku.

REMONDIS działa w zakresie elektrorecyklingu na skalę przemysłową. Zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny może być przetworzony – od zamrażarek po suszarki. Niezależnie od rodzaju sprzętu, są dwie najważniejsze czynności: usunięcie substancji szkodliwych i odzysk surowców.

Poziomy odzysku, osiągnęte przez REMONDIS są wzorcowe. Przyczyniają się do tego szczególnie praktyczne systemy odbioru i instalacje, optymalnie wyposażone pod względem technicznym. Poza tym odpowiednio wczesne rozpoczęcie działalności w zakresie zarządzania strumieniami materiałowymi spowodowało, że przedsiębiorstwo wypracowało sobie know-how, dające mu przewagę nad konkurencją. W wielu krajach Europy REMONDIS jest poszukiwanym partnerem dla stworzenia ekologicznych i ekonomicznych

obiegów materiałowych dla zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego.

Przykład z Austrii: Technika lepszego usuwania freonów

Austria także zaczęła zajmować się problemem elektrorecyklingu: pod koniec września w Kematen an der Ybbs położono kamień węgielny pod budowę instalacji recyklingu sprzętu chłodniczego. Będzie to najnowocześniejsza instalacja tego typu w Europie. Zarządzać nią będzie nowo założona spółka UFH RE-cycling GmbH – joint venture przedsiębiorstwa REMONDIS Electrorecycling i działającego w Austrii holdingu UFH. Instalacja ma mieć bardzo dobrą wydajność. Już od 2009 r. w Kematen, w trzymianowym systemie pracy, będzie demontowanych dziennie 1.200

sztuk sprzętu chłodniczego. Zgodnie z obliczeniami roczny przerób wyniesie w przyszłości ok. 15.000 ton. Do odzyskanych, czystych surowców wtórnych zalicza się tworzywa sztuczne oraz metale żelazne i nieżelazne. Celem instalacji jest odzysk freonów. Jest to możliwe w tzw. systemie mieszanym z innymi materiałami chłodzącymi, tzn. urządzenia zawierające freony i nie zawierające freonów będą przetwarzane jednocześnie. To gwarantuje nie tylko dobre wyniki ekonomiczne, lecz także zapewnia dokładne usunięcie substancji szkodliwych. Odzyskane materiały chłodnicze i napędowe będą przekazywane firmom specjalistycznym w celu unieszkodliwienia.

Przykład z Francji: Rozbudowa stwarza dodatkowe możliwości

We francuskim Troyes elektrorecykling jest od dawna czymś normalnym. Zarówno REMONDIS Electrorecycling SAS jak i wspólnik – spółka TCMS S.A. – mają tu swoją siedzibę. W całej Francji TCMS zbiera i przetwarza lampy i świetlówki. Poza tym przedsiębiorstwo zajmuje się demontażem zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego. Obecnie w Troyes przetwarza się ekrany i monitory, świetlówki i lampy energooszczędne oraz kompaktowe. Jednak już w nadchodzącym roku zakres działalności instalacji będzie znacznie poszerzony. Na powierzchni 17.000 m² powstaje obecnie nowa instalacja. Wzorem jest REMONDIS Lünen, gdzie znajduje się największe i najnowocześniejsze centrum recyklingowe w Europie. Instalacja w Troyes będzie insta-

lacją łączoną. Na jednej linii będą mogły być przetwarzane partiami zarówno urządzenia chłodnicze, jak i zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny. W ten sposób można będzie elastycznie dostosować instalację do zmiennych strumieni materiałowych. Wydajność łączna instalacji po przebudowie przewidziana jest na 40.000 ton rocznie.

REMONDIS dalej rozwija elektrorecykling

REMONDIS Electrorecycling dysponuje w Europie siecią instalacji logistycznych i przetwórczych, w tym ma osiem centrów demontażu, łącznie z instalacją w Kematen. Na tym nie można poprzestać. Trzeba kontynuować wzrastający w całej Europie trend. Chodzi głównie o to, aby intensyfikować recykling zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego. Wydaje się więc sensowne, aby w innych krajach wykorzystać know-how, który tak dobrze sprawdził się w Niemczech.

Blisko optimum

Elektrorecykling pokazuje, co jest możliwe. Uzyskując poziomy przetwarzania w wysokości 90 procent i poziomy recyklingu rzędu 75 procent REMONDIS już dzisiaj prowadzi prawie perfekcyjną gospodarkę recyklingową. Przetwarzanie zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego zbliża się dzięki temu do zasady cradle-to-cradle (ang. od kołyski do kołyski). Poprzez inteligentny design produktu, co jest wymogiem tej zasady poszczególne elementy można bez problemu odseparować i w całości przywrócić do obiegu materiałowego przy produkcji nowych urządzeń

Nowa instalacja w Austrii pracuje na zasadzie kondensacji kriogenicznej. Dzięki temu innowacyjnemu procesowi można bezpiecznie usuwać materiały chłodzące i napędowe.

Gospodarka wodna

„Szlana” oczyszczalnia

EKOLOGICZNE OCZYSZCZANIE ŚCIEKÓW DLA EKOLOGICZNEJ MLECZARNI

Przedsiębiorstwo Gläserne Molkerei GmbH to spółka-córka mleczarskiej firmy Gläserne Meierei GmbH z siedzibą w Upahl (Meklemburgia – Pomorze Przednie). Od 2001 roku przedsiębiorstwo przetwarza mleko, pochodzące z ekologicznej hodowli krów z północy Niemiec, na ekologiczne produkty mleczne. Filozofia firmy opiera się w pierwszej kolejności na trwałym i zrównoważonym gospodarowaniu zasobami naturalnymi w zgodzie z przyrodą, dzięki czemu w mleczarni wytwarza się wysokojakościowe produkty spożywcze, bez szkody dla środowiska. Mleczarnia Gläserne Meierei GmbH bardzo ceni sobie transparentność działań, dlatego dba o wiarygodność ekologicznych procesów produkcyjnych. Takie podejście znalazło również odzwierciedlenie w decyzji o podjęciu współpracy z REMONDIS Aqua w zakresie nowoczesnej gospodarki wodno-ściekowej.

Gläserne Molkerei GmbH

Gläserne Meierei GmbH to przyjazna środowisku mleczarnia i serowarnia, która od 2001 roku przetwarza mleko z ekologicznej hodowli krów w regionie północno-wschodnim Niemiec na różnorakie, ekologiczne produkty mleczne. Siedziba spółki mieści się w Upahl, w kraju związkowym Meklemburgia – Pomorze Przednie. Jej spółka-córka Gläserne Molkerei GmbH (dawniej Hofmolkerei Münchehofe) prowadzi zakład mleczarsko-serowarski w Münchehofe niedaleko lasów Spreewald.

Spółka Gläserne Meierei GmbH jako pierwszy europejski zakład wypełniła amerykańskie wymogi biostandardowe NOP (National Organic Program), które są surowsze nawet aniżeli unijne wymagania. Przedsiębiorstwo otrzymało z tego tytułu od federalnego Ministerstwa ds. Żywności, Rolnictwa i Ochrony Konsumenta nagrodę Innowacyjnego Przetwarzania Produktów Spożywczych z Biologicznej Uprawy.

Równie wyjątkowy jest nowo wybudowany zakład produkcyjny w Münchehofe, pomiędzy Berlinem a Cottbus. Spółka zamierza w przyszłości nie tylko przetwarzać całą produkcję „biomleka” z regionu lasów nad Sprewą, ale chce również, by zakład stał się pokazowym obiektem – czyli „szklaną menażerią” przetwórstwa mleczarskiego. W Münchehofe odwiedzający będą mogli obserwować na żywo produkcję wyrobów z biomleka, przede wszystkim sera. Dzięki nowym instalacjom znacząco zwiększono moce przerobowe zakładu, ale pojawiło się również zapotrzebowanie na nowoczesne rozwiązania technologiczne w zakresie oczyszczania ścieków.

REMONDIS stworzyło koncepcję, która umożliwiła przetwarzanie ścieków produkcyjnych do tego stopnia, że oczyszczone ścieki można bezpośrednio wprowadzić do odbiornika. Pierwszym krokiem jest specjalna technologia filtracyjna, powiązana z nowoczesną instalacją flotacyjną. Umożliwia ona wstępną separację tłuszczu i smarów. Następnie ścieki trafiają do zbiornika biologicznego oczyszczania, opartego na technologii SBR (sequencing batch reactor), dzięki której ze ścieków wytrąca się organiczne zanieczyszczenia. REMONDIS Aqua miała zatem dwa zadania w ramach zarządzania gospodarką ściekową dla mleczarni Gläserne Molkerei. Po pierwsze REMONDIS wybudowało ultranowoczesną instalację oczyszczania ścieków produkcyjnych przy zakładzie mleczarskim w

„Nowoczesna technologia oczyszczania ścieków gwarantuje, że działania mają charakter trwały i zrównoważony, a to jest wymogiem Gläserne Molkerei.”

Gerhard Simon, dyrektor ds. akwizycji dla branży przemysłowej w REMONDIS Aqua

Münchehofe. Po drugie REMONDIS jest długoterminowym operatorem instalacji, gwarantującym jej prawidłową pracę. Dzięki temu zakład Gläserne Molkerei nie ponosi ryzyka związanego z oczyszczaniem ścieków oraz ma gwarancję stabilnych, długoterminowo rozplanowanych pozycji kosztowych dla tej działalności.

Jako lider na niemieckim rynku umów kontraktowych w zakresie zarządzania przemysłową gospodarką ściekową REMONDIS Aqua GmbH & Co. KG dysponuje rozległym doświadczeniem w odniesieniu do branży spożywczej – eksperci od gospodarki wodno-ściekowej z Lünen, siedziby centrali REMONDIS, realizowali już projekty wodno-ściekowe dla takich klientów jak grupa Humana, koncern Lorenz Snack World lub grupy Wild. REMONDIS Aqua zajmuje się również projektami z innych branż przemysłowych w ramach współpracy z takimi firmami jak BASF, MAN lub GEA.

Doskonały gatunkowo asortyment produktów (na zdjęciu ser na bazie mleka, z hodowli krów karmionych sianem, a nie kiszonką) pozwolił mleczarni i serowni Gläserne Meierei zająć czołową pozycję wśród niemieckich wytwórców ekologicznych wyrobów mlecznych.

Gospodarka wodno-ściekowa

Płynie woda, płyną pieniądze

REMONDIS ZARZĄDZA FINANSAMI DLA GMIN

REMONDIS Aqua z powodzeniem rozbudowuje zakres świadczonych przez siebie usług i wychodzi poza gospodarkę wodno-kanalizacyjną. Jedną z nowych usług jest wsparcie samorządów terytorialnych przy wprowadzaniu „nowego systemu zarządzania finansami komunalnymi”, zastępującego przestarzałą księgowość „kamera-listyczną” w niemieckich gminach. REMONDIS Aqua oferuje samorządom pomoc przy wprowadzaniu systemu „dopicznego” (podwójnego zapisu).

„REMONDIS Aqua wspiera gminy w zakresie wprowadzania systemu podwójnego zapisu księgowego a tym samym pomaga w udoskonaleniu organizacji i nadzoru majątku.”

Andreas Bankamp, prezes REMONDIS Aqua

Księgowość doppiczna, opierająca się na podwójnym zapisie w kontach, to planowe i całościowe rejestrowanie wszystkich działań gospodarczych w gminie po to, aby w każdym momencie możliwe było kompletne i aktualne odzworowanie majątku gmin oraz powstałych zobowiązań. Wprowadzenie tego systemu oznacza zerwanie ze starym komunalnym systemem kameralistycznym. Proces przedstawienia się wymaga fachowego doradztwa, zarówno w okresie przygotowań jak i w trakcie użytkowania nowego systemu. Tylko w ten sposób bowiem można uniknąć błędnych inwestycji, niepotrzebnych nakładów oraz wynikających stąd dodatkowych kosztów. Wprowadzenie nowego systemu zarządzania finansami komunalnymi (po niem. Neues Kommunales Finanzmanagement = NFK) znajduje się w decydującym momencie – jest on wdrażany we wszystkich gminach w Niemczech. W ramach przygotowań podjęto konieczne decyzje oraz stworzono pierwsze prawne podstawy dla implementacji systemu.

Transparencja działań i lepsza kontrola

Cele reformy systemu rachunkowości komunalnej są jasno zdefiniowane. Ma ona umożliwić samorządom terytorialnym bezproblemowy wgląd w faktyczny stan finansowy – w każdym momencie. Możliwość kontroli i wglądu obejmuje:

- odzworowanie zużycia oraz stanu zasobów
- prezentację celów działań administracyjnych oraz ścieżki realizacji celu (output – outcome, czyli dane wyjściowe – rezultat)
- dokumentację komunalnego majątku oraz jego finansowania
- możliwość sporządzenia bilansów zbiorczych obejmujących całe miasta
- integrację wszystkich elementów rachunkowości w jeden system (rachunkowość wynikowa, finansowa, bilans).

Dzięki nowemu systemowi zarządzania finansami komunalnymi można wycenić rentowność działalności komunalnej. System zawiera zintegrowany metodykę planowania kierując się aspektami rentowności i zużycia zasobów. W ten sposób gminy mogą prowadzić niezawodną i dopasowaną do ich faktycznych potrzeb politykę inwestycyjną, uwzględniającą koszty późniejsze, oraz dokonywać porównania efektywności gospodarczej, wykorzystując rachunek kosztów i wyników.

W ramach wsparcia implementacyjnego REMONDIS Aqua oferuje gminom również usługi w zakresie:

- wyceny gminnego majątku oraz zadłużenia
- sporządzenia bilansu otwarcia
- kształtowania produktu / sporządzenie budżetu produktu
- ustawienia kont w systemie „doppicznym”
- sporządzania rachunku kosztów i wyników
- księgowości finansowej

W południowej Brandenburgii już teraz niektóre gminy czerpią zyski z know-how REMONDIS Aqua. Ponieważ nowy system zarządzania finansami komunalnymi coraz bardziej się ugruntowuje, można liczyć na znaczne rozbudowanie tej działalności.

Informacje dodatkowe

Przedstawienie rachunkowości to proces nieodwracalny, aczkolwiek pożądanym przez gminy. Jest on wyzwaniem dla polityki i dla administracji; obrazuje dążenie do modernizacji na poziomie komunalnym. Proces ten prowadzi do wykrystalizowania się nowej, zorientowanej na produkt kultury administracyjnej, do czego przyczynia się również know-how uczestniczących w nim prywatnych usługodawców, takich jak REMONDIS Aqua. Pierwszy ruch w tym kierunku ze strony REMONDIS stanowiło sympozjum odbyte w 2006 r. w okolicy torów wyścigowych Eurospeedway Lausitz. Było ono skierowane do przedstawicieli samorządów z landów Saksonii oraz Brandenburgii, a przygotowane przez zakład WAL, tzn. spółkę-córkę REMONDIS Aqua z Senftenbergu (południowa Brandenburgia). Od tamtego czasu coraz więcej gmin przechodzi na nowy system zarządzania finansami komunalnymi.

Gospodarka wodno-ściekowa

Gwarantowane odprowadzenie ścieków

SILNY SOJUSZ PRZECIWKO „KANALOWYM REKINOM” I EKSPLOZJI KOSZTÓW – JAKO SAL SERVICE GMBH, ZAKŁAD SAL I REMONDIS GWARANTUJĄ JAKOŚĆ I BEZPIECZEŃSTWO FINANSOWE

Wycena stanu i późniejsza naprawa instalacji do odprowadzania ścieków z prywatnego terenu zabudowanego wymaga wiedzy i doświadczenia technicznego oraz profesjonalnego podejścia.

Prywatne instalacje, służące odprowadzaniu ścieków z terenu zabudowanego, są łącznie trzy razy dłuższe od publicznych kanalizacji; a jednak nie podlegają żadnej kontroli urzędowej. W najgęściej zaludnionym kraju związkowym Niemiec – Nadrenii-Westfalii – sytuacja uległa drastycznej zmianie po wprowadzeniu nowej ustawy o prawie wodnym (Landeswassergesetz Nadrenii-Westfalii, § 61 a) przez władze landu. Do 31 grudnia 2015 wszyscy właściciele działek budowlanych i domów muszą dokonać przeglądu szczelności przykanalików i instalacji odprowadzających ścieki i wody opadowe. Nowy przepis przyciągnął uwagę wielu tanich usługodawców, świadczących usługi wątpliwej jakości, zwanych w Niemczech potocznie „rekinami kanałowymi”. Tym ważniejsze więc jest to, że właściciele gruntów i domów mogą teraz liczyć na kompetencję oraz profesjonalność spółki SAL Service GmbH – stworzonej niedawno przez REMONDIS Aqua wraz z zakładem wodociągowo-kanalizacyjnym w Lünen, czyli Stadtbetrieb Abwasserbeseitigung Lünen AöR.

Spółek zajmujących się modernizacją, naprawą i obsługą instalacji do odprowadzania ścieków z prywatnych posesji jest bez liku. Zdarza się, że usługodawcy, chcący przeprowadzić inspekcję kamerowoze, pukają bezpośrednio do drzwi i wyjaśniają grzecznie, że każdy właściciel domu jest, zgodnie z § 61 a nadreńskiego prawa wodnego, zobowiązany do wykonania badania szczelności swojej instalacji odprowadzania ścieków. Owszem, mają rację, lecz samo to stwierdzenie jest raczej mało pomocne dla poszczególnych właścicieli domów.

Jeśli chcemy zainwestować w instalacje do odprowadzania ścieków na naszej działce, to jesteśmy w gruncie rzeczy zdani na siebie samych, zwłaszcza w zakresie naprawy i kontroli

też instalacji. Jak zwykły szary obywatel ma sprawdzić, który z usługodawców to fachowiec, a który – oszust? Które z technologii należy użyć w przypadku jego posesji? Co widać w ogóle na zdjęciach z inspekcji kamerowoze? Czy cena usługodawcy odzwierciedla rzeczywistą wartość usługi? Czy jego porady są godne zaufania? W końcu przedsiębiorstwa renowacyjne myślą i planują pod kątem własnej rentowności, więc poza potrzebami potencjalnego klienta zależy im na własnym zysku i zalecają nie zawsze to, co rzeczywiście konieczne.

Domknięcie luki doradczej

Claus Externbrink, prezes zarządu Stadtbetrieb Abwasserbeseitigung Lünen (SAL), podsumowuje wszystko w

„Dla nas, mieszkańców Lünen, to ogromne szczęście, że w osobie REMONDIS znaleźliśmy partnera, który podzielił nasze poglądy co do wymogów jakościowych i który dzięki swojej ekspertyzie menedżerskiej doskonale uzupełnia fachową wiedzę zakładu SAL w zakresie odprowadzania ścieków z gruntów zabudowanych.”

Członek Zarządu zakładu SAL oraz spółki SAL Service GmbH, Claus Externbrink

taki sposób: „Z doświadczenia wiemy, że mieszkańcy po darmowej konsultacji co prawda rozumieją, w czym rzecz, ale często nadal potrzebują, a nawet życzą sobie wsparcia przy realizacji różnych zadań. Komu mają zlecić roboty? Czy oferta rzemieślnika faktycznie pokrywa się z ich zapotrzebowaniem? Kto zagwarantuje im, że inwestycja doprowadzi do rzeczywistego podwyższenia wartości ich nieruchomości i w efekcie da wymagany przez niemieckich legislatorów dowód badania szczelności instalacji? Wiele osób pyta nas, czy nie możemy towarzyszyć przy nadzorze prac renowacyjnych. My sami nie możemy, a nawet nie wolno nam, je wykonywać.”

Teraz jednak doświadczeni przez los właściciele nieruchomości mogą z ulgą odetchnąć. Od 01.01.2007 spółka SAL Service GmbH, stanowiąca połączenie sił zakładu wod-kan SAL oraz spółki REMONDIS Aqua GmbH & CO. KG, wypełnia tę lukę rynkową. Jako niezależny usługodawca o dalekosiężnych kompetencjach fachowych spółka SAL Service GmbH będzie zajmować się zamówieniami na renowację instalacji prywatnych posesjach. Zależnie od woli klienta zajmie się wszystkim: od zebrania ofert po nadzór i zabezpieczenie jakości wykonawstwa. Dowlone modele finansowania zapewnią stabilność kosztów i równocześnie perfekcyjne wykonawstwo.

To zyska dla wszystkich stron, bo przy braku kontroli instalacji odprowadzających ścieki właściciel czyni sobie sam krzywdę. Opłaty za odprowadzanie ścieków są wyższe, spada wartość nieruchomości, a w przypadku infiltracji do gruntu następuje trwale zanieczyszczenie środowiska. Z tego powodu temat badania szczelności instalacji odprowadzających ścieki i wody opadowe na prywatnych posesjach to ważny temat przyszłości – nie tylko w Nadrenii-Westfalii. Pod tym względem działania SAL Service GmbH w mieście Lünen stanowią bardzo obiecujący początek.

Owocne partnerstwo

„Dla nas, mieszkańców Lünen, to ogromne szczęście, że w osobie REMONDIS znaleźliśmy partnera, który podzielił nasze poglądy co do wymogów jakościowych i który dzięki swojej ekspertyzie menedżerskiej doskonale uzupełnia fachową wiedzę zakładu SAL w zakresie odprowadzania ścieków z gruntów zabudowanych,” stwierdza prezes zarządu zakładu SAL oraz nowo mianowany na prezesa zarządu spółki SAL Service GmbH, Claus Externbrink. Dodaje on, że „Na życzenie REMONDIS w spółce SAL Service GmbH przejmujemy zadanie zabezpieczenia jakości.” Dla pracowników SAL od wielu lat jakość, ochrona środowiska oraz zadowolenie klientów i transparentność działań stoją na pierwszym miejscu. Za to przyjazne dla obywateli oraz innowacyjne podejście do działalności w zakresie odprowadzania ścieków w Lünen i okolicach SAL został nawet uhonorowany Złotą Pokrywą Kanalizacyjną przez stowarzyszenie IKT Gelsenkirchen. Jest to renomowana nagroda za innowacje w ramach branży. Fakt ten to kolejna zaleta SAL Service GmbH, bowiem zakład SAL słusznie od wielu lat jest synonimem fachowego i darmowego poradnictwa. SAL organizuje również od lat doskonale spotkania informacyjne i szkolenia dla prywatnych operatorów i użytkowników kanalizacji.

Zysk dla wszystkich

Na ofercie SAL Service zyskują też przedsiębiorstwa wykonawcze. Tylko spółki spełniające wymogi jakościowe wypracowane przez SAL i SAL Service GmbH zostają ujęte w spisie potencjalnych wykonawców robót. Najtańsze i najbardziej pasujące do danego przypadku oferty zostają przedstawione klientowi SAL Service. Na jego życzenie pomaga się jemu również przy wyborze odpowiedniego zleceniobiorcy. Jakość usługi jest zagwarantowana, a dla samych rzemieślników poświadczenie jakości ich pracy, a zatem przyjęcie do gorna akredytowanych przez SAL firm, to nieomal jak pasowanie na rycerza, czyli dowód zaufania. To, że jakość jest sprawdzalna, to zysk dla wszystkich zaangażowanych stron – ale również, w ostatecznym rozrachunku, zysk dla przyrody.

SAL został wyróżniony za innowacyjne podejście i profesjonalne traktowanie obywateli, we wszystkich sprawach dotyczących odprowadzania ścieków.

Gospodarka recyklingowa

Bezpieczeństwo w zamkniętych kopalniach

AUREC DBA O TRWAŁĄ STABILIZACJĘ PRZYGOTOWUJĄC ODPOWIEDNIE MATERIAŁY WYPEŁNIAJĄCE

Kopalnie są od zawsze najważniejszym źródłem surowcowym ludzkości. Nawet, jeżeli w wielu regionach Niemiec zaprzestano wydobycia rud, metali czy węgla kamiennego, niemieckie kopalnie soli mają wysoką pozycję na świecie. Pomimo tego, że wydobycia stosuje się najlepsze z możliwych środki bezpieczeństwa, geologia ziemi zmusza nas do ponownego wypełnienia niektórych części kopalni, po to by chronić ludzi i środowisko. AUREC GmbH, siostrzana spółka REMEX GmbH, przedsiębiorstwa należące do REMONDIS, zapewnia statyczną stabilizację grot i sztolni w wysłużonych kopalniach. Oznacza to: więcej bezpieczeństwa – zarówno w kopalni, jak i na powierzchni.

Mieszkańcy regionów, w których znajdują się aktywne lub już wyeksploatowane kopalnie, mogą wiele na ten temat powiedzieć. Z niemożliwą do przewidzenia regularnością dochodzi do wstrząsów lub zawaleń, które w ekstremalnych przypadkach doprowadzają do uszkodzeń ulic lub budynków i mogą zagrażać bezpieczeństwu mieszkańców. AUREC GmbH z siedzibą w Bernburg w Saksonii-Anhalt zna wyzwania, jakie stawiają kopalnie, prawie z pierwszej ręki, jako że siedziba firmy znajduje się nad jedną z

największych aktywnych kopalń soli. Przedsiębiorstwo, w związku z tym, wpisało do swojej misji troskę o bezpieczeństwo na ziemi i pod ziemią, dzięki zastosowaniu wysokiej jakości materiałów wypełniających.

Specjalista w zakresie podszadek

Na bazie długoletnich doświadczeń AUREC GmbH produkuje wysokogatunkowy materiał wypełniający, zgodnie z przepisami ustawowymi, którego jakość gwarantują ściśle

kontrolę. Materiałem wyjściowym dla podsadzki są odpady poprodukcyjne i odpady z przemysłu lub budownictwa. Rezultat: dla wypełnienia kopalni nie stosuje się żadnych surowców naturalnych. Specjalne właściwości podsadzki sprawdziły się w okresach długoletnich, a produkty firmy AUREC przekonują swoją znakomitą skutecznością. Wypełniają, podpierają i wiążą optymalnie i dzięki temu na długi czas stabilizują system geomechaniczny. Stosowane materiały odpowiadają wszelkim warunkom fizyczno-budowlanym i spełniają wszystkie wymogi ustawowe.

AUREC GmbH produkuje podsadzki w 30 różnych odmianach. Najpierw dokładnie analizuje się właściwości materiałowe wyjściowych substancji mineralnych, aby zapewnić ich optymalne przygotowanie i późniejsze wykorzystanie. Tak powstają optymalne materiały wypełniające, indywidualnie dopasowane do potrzeb.

Model o wzorcowym charakterze

W niektórych częściach kopalni soli kamiennej w Bernburg konieczne jest zasypanie chodników ze względów bezpieczeństwa. Kopalnia, jako partner AUREC, posiada ściśle kontrolowany, urzędowo zatwierdzony dokument w sprawie długoletniego zachowania bezpieczeństwa. W ten sposób spełnia wszystkie zalecenia ustawodawcy, niezbędne także do składowania odpadów niebezpiecznych

Bezpieczeństwo w kopalniach współgra z bezpiecznym unieszkodliwianiem odpadów

Jako certyfikowane przedsiębiorstwo gospodarki odpadami AUREC stawia na najnowocześniejsze technologie, sprawdzone procedury i najwyższe standardy produkcyjne. Do tego należy system zarządzania jakością i środowiskiem, jako ważny składnik strategii przedsiębiorstwa, w której zajął się bezpieczeństwo kopalń i bezpieczeństwo unieszkodliwiania odpadów. Przetwarzanie materiałowe różnych substancji wyjściowych daje znaczące korzyści ekologiczne i ekonomiczne. Dzięki trwałemu wykluczeniu z biosfery materiałów balastowych (odpadów nie nadających się do przetworzenia) i odpadów niebezpiecznych zapobiega się przenikaniu substancji szkodliwych do ekosystemu. W ten sposób zastosowanie tego materiału jako podsadzki jest o wiele bezpieczniejsze, niż składowanie go na wysypisku. Zamiast zwyczajnie deponować te odpady, przetwarza się je z korzyścią dla środowiska. W tym sensie: Szczęść Boże!

Symbol jakości przedsiębiorstwa: AUREC jest siostrzaną spółką REMEX GmbH, wiodącą firmą w zakresie innowacji przetwarzania substancji mineralnych, produkcji materiałów budowlanych i usług rekultywacyjnych.

Gospodarka recyklingowa

Rozwój wbrew trendom

TSR ROZWIJA SIĘ W KRAJU I ZAGRANICĄ

Rynki recyklingu metali są obecnie, jak wiele innych rynków surowcowych i finansowych, w okresie turbulencji i dynamicznych przemian. Grupa TSR stawia czoła tym krótkoterminowym, nie spotkanym nigdy dotąd w tym wymiarze przemianom rynku i związanym z nimi wyzwaniom. Efektem jest dalszy rozwój i otwieranie dwóch nowych zakładów w Niemczech i w Czechach.

TSR wykorzystuje potencjał rozwojowy na rynkach regionalnych.

W listopadzie tego roku w Jihlavie, w Czechach, TSR Czech Republic s. ro. otworzyła swój 38 oddział. Nowy zakład znajduje się bezpośrednio przy autostradzie D1 między Pragą i Brnem. Zakład dysponuje utwardzoną powierzchnią magazynową – 18.067 m², nową halą magazynową dla metali kolorowych oraz odrestaurowanym budynkiem biurowym. Dostarczany materiał jest ważony na 18-sto metrowej wadze samochodowej i 3 tonowej wadze dla małych dostaw. Wysyłka towaru odbywa się przeważnie na wagonach kolejowych. Transport kolejowy gwarantują dwie własne bocznice kolejowe, prowadzące bezpośrednio na teren firmy. Przeladunek metali żelaznych i nieżelaznych odbywa się przy pomocy ładowarek i wózków widłowych. Cała powierzchnia placu podłączona jest do separatora oleju i monitorowana kamerami. Nowy zakład w Jihlavie jest dla TSR ważnym krokiem w kierunku zagęszczenia sieci zakładów przerobu złomu w Czechach. W okolicach Jihlavy można teraz zaoferować starym i nowym klientom dużo lepsze usługi.

Poza tym TSR przejęła z dniem 01 września 2008 r. zakład przetwarzania złomu firmy REMONDIS w Hückeswagen, w regionie Rhein Ruhr. Dla klientów i dostawców przejęcie nastąpiło absolutnie bezproblemowo. Plac ma ok. 10.000 m², z czego 5.000 m² jest utwardzone. Reszta służy m.in. jako plac dla kontenerów. Obecnie zakład eksploatuje trzy samochody ciężarowe, koparkę i ładowarkę. Kierownik zakładu Sebastian Lehnen i sześciu innych pracowników zajmują się realizacją zadań, skupem, dyspozytornią i logistyką transportu. Po przejęciu zakładu przez TSR, działalność tej siostrzanej spółki REMONDIS w zakresie logistyki i przeladunku materiałów w celu poddania ich recyklingowi, zostanie w tym regionie rozbudowana. Na tym regionalnym rynku jest jeszcze wiele potencjału.

Bundesrat wybiera złą drogę

NOWE ROZPORZĄDZENIE W SPRAWIE NAWOZÓW OGRANICZA PRZETWARZANIE POCHODZĄCYCH Z OCZYSZCZALNI OSADÓW ODUŻEJ WARTOŚCI ODŻYWCZEJ

Niemiecki Bundesrat przyjął nowelizację rozporządzenia w sprawie nawozów. Nowelizacja ta zmniejsza dopuszczalną zawartość metali ciężkich w osadach z oczyszczalni ścieków. Ma to dalekosiężne następstwa dla rolników i oczyszczalni: z powodu nowych wartości granicznych, aż do 70 procent osadów nie będzie mogło być w przyszłości wykorzystywanych jako nawóz organiczny.

Przy uzdatnianiu ścieków z oczyszczalni komunalnych powstaje w Niemczech co roku 2,3 miliona ton osadów. Około połowa tej ilości jest przekazywana do przekształcania termicznego z powodu zbyt dużej zawartości metali ciężkich. Pozostała część, czyli ok. 1,1 miliona ton, była wykorzystywana przez miejscowych rolników i służyła jako wydajny i sprawdzony nawóz. Osad organiczny zawiera substancje odżywcze, w tym szczególnie fosfat, jeden z najważniejszych składników odżywczych roślin. Nowe rozporządzenie zamyka drogę dla takiego przetwarzania. Z powodu zmienionych wartości granicznych w następnych latach – po okresie przejściowym – tylko niewielka ilość osadów ściekowych będzie mogła być wykorzystywana jako nawóz. W większości osady będą musiały być poddawane przekształcaniu termicznemu. Oznacza to jednak, że zawarte w nich substancje odżywcze zostaną nieodwracalnie stracone. W ten sposób zniszczy się rocznie 50.000 ton samego fosfatu.

Import oznacza wyższe ceny i niższą jakość

Następstwa można przewidzieć: kiedy rolnicy nie będą mieli do dyspozycji organicznych nawozów z oczyszczalni, zostaną zmuszeni do przestawienia się na nawozy mineralne. Fosfat dodaje się do nich w produkcji przemysłowej sztucznie. Ponieważ w Niemczech nie ma naturalnych złóż fosfatu, producenci nawozów muszą ten surowiec importować, a to jest kosztowne. Przy tym nie tylko koszty transportu odgrywają rolę. Trzeba brać pod uwagę także to, że złoża znikają, co powoduje stały wzrost cen tego surowca. W konsekwencji wzrośnie cena tego nawozu – co nie obciążą tylko rolników, lecz poprzez ich produkty także odbiorców końcowych. Jakość nawozu też może ucierpieć, szczególnie w wyniku importu fosfatu. Z powodu stale zmniejszających się zasobów, kraje rozwijające się wydobywają coraz więcej tego surowca, który jest bardzo zanieczyszczony – na przykład przez szkodliwy dla zdrowia kadm. Do nawozów

przemysłowych można teoretycznie dodawać fosfat niższej jakości. Nowe rozporządzenie w sprawie nawozów obniża wartości graniczne zawartości kadmu w nawozach sztucznych. Częściowo ograniczenia zupełnie znikają.

Osad z oczyszczalni jest bezpieczny i zachowuje standardy towarowe

Nawóz organiczny z osadów z oczyszczalni zawiera, w przeciwieństwie do nawozu sztucznego, wysokowartościowy fosfat, prawie bez zawartości kadmu. Jest on poza tym poddawany ścisłej kontroli przez wysokowydajne systemy jakościowe. Dodatkowo utworzony w 1999 r. fundusz stara się o to, aby rolnicy byli ubezpieczeni od ryzyk związanych z wykorzystywaniem tych osadów. W ciągu całego okresu swojej działalności, fundusz nie miał nic do roboty: nie wystąpiły żadne szkody, które trzeba było refundować. Byłoby o wiele lepiej, gdyby zoptymalizowano warunki przetwarzania osadów i zadbano o to, aby wykorzystywanie tych zasobów odżywczych miało bezpieczne podstawy. Jednak ta szansa, jak na razie, została zaprzepaszczona – ze szkodą dla zrównoważonej gospodarki recyklingowej.

Zastosowanie nawozów naturalnych przyczynia się do zdrowego wzrostu roślin i odpowiedniej zawartości humusu w glebie.

Rozporządzenie dotyka także wielu klientów REMONDIS. Siostrzane przedsiębiorstwo Reterra sprzedaje w całych Niemczech rocznie ok. 600.000 ton nawozu z osadów.

Innotec – niższe koszty dzięki zarządzaniu odpadami

NOWY CZŁONEK GRUPY REMONDIS DZIAŁA NA RYNKU BUDOWNICTWA MIESZKANIOWEGO

!nnotec
abfall-management
[Das rechnet sich für mich]

Gdzie dać stare plastikowe zabawki – do żółtego pojemnika na plastikowe odpady, czy do pojemnika na pozostałe odpady? Gdzie wyrzucić starą gazetę? Prawidłowa segregacja śmieci wymaga wiedzy i uwagi. W przypadku osiedli z domami szeregowymi sprawa jest prostsza, natomiast w przypadku budownictwa blokowego utrzymanie porządku może być trudniejsze. Bez względu na to, czy powodem jest nieświadomość mieszkańców, czy po prostu ignorancja, odpady nierzadko lądują nie w tym pojemniku co trzeba lub nawet – ku zgrozie firm zajmujących się utylizacją odpadów – obok kontenera. Jednak zarówno pojemniki jak i całe śmietniki na blokowiskach można zorganizować, jak pokazują działania Innotec abfall-management GmbH

Na redukcji kosztów dodatkowych w zakresie odpadów i na znaczącej poprawie otoczenia mieszkaniowego skorzystało już 600.000 gospodarstw domowych.

Działające w branży mieszkaniowej kilońskie przedsiębiorstwo już od 1996 roku świadczy usługi w zakresie utylizacji odpadów wokół nieruchomości. Do dzisiejszego dnia ponad 230 wspólnot mieszkaniowych w ponad 100 miastach zdecydowało się skorzystać z oferty Innotec. Na redukcji kosztów dodatkowych w zakresie odpadów i na znaczącej poprawie otoczenia mieszkaniowego skorzystało już 600.000 gospodarstw domowych. Spółka posiada łącznie 13 oddziałów w całym Niemczech.

Innotec abfall-management GmbH oferuje swoim klientom z obszaru gospodarki mieszkaniowej dwa zasadnicze pakiety usługowe. Konwencjonalne zarządzanie odpadami bazuje na trzech filarach – doradztwie, kontroli/sortowaniu wtórnym i sprzątnięciu. W ramach oferowanej usługi spółka doradza najemcom w sprawach właściwej segregacji i

zredukowanej produkcji odpadów, ponadto wizytuje 3-5 razy altanki śmietnikowe, sprawdzając pojemniki i potem sprząając altanki. Dzięki tym działaniom można znacząco poprawić wygląd otoczenia, jak i obniżyć koszty ponoszone przez gospodarstwa mieszkaniowe. „Jakość segregacji odpadów wzrasta do takiego poziomu jak w przypadku domów jednorodzinnych i nie ma potrzeby dodatkowych wywozów śmieci,” relacjonuje Sven Kaerkes, prezes zarządu Innotec abfall-management. „Można szacować, że w całym kraju Innotec kontroluje i przeprowadza wtórną segregację 50.000 pojemników odpadowych.”

Szczególnie duże sukcesy spółka odnosi jako pierwszy i główny na rynku oferent usług zarządzania recyklingiem, skierowanym na indywidualnych producentów odpadów. I tak uzupełnia się konwencjonalne usługi dzięki zastoso-

„Jakość segregacji odpadów wzrasta do takiego poziomu jak w przypadku domów jednorodzinnych i nie ma potrzeby dodatkowych wywozów śmieci.”

Sven Kaerkes, prezes zarządu Innotec abfall-management.

waniu instalacji do pomiaru objętości lub wagi odpadów. Tryb ewidencjonowania i rozliczania wyprodukowanych odpadów, zorientowany na indywidualnych producentów, stanowi dla gospodarstw mieszkalnych silną finansową motywację do tego, aby lepiej segregować i tym samym mocno zredukować ilość odpadów nie podlegających recyklingowi. Obniżone do 70 % opłaty za odpady sprawiły, że w całych Niemczech zorientowany na indywidualnych producentów system gospodarki odpadowej obejmuje już prawie 1500 zakładów ewidencji i przetwarzania odpadów, a tym samym ok. 45.000 gospodarstw domowych.

Szczególnie atrakcyjny dla gospodarki mieszkaniowej jest system finansowania usług Innotec. Dzięki kontraktom gwarantowanych oszczędności (performance contracting), tzn. udziale w osiągniętych oszczędnościach, uczestniczące w procesie strony mogą tylko zyskać. Zarządcy nieruchomości pozyskują możliwość różnicowania czynszów netto i przenoszą część obowiązków w zakresie utylizacji odpadów. Najemcy i Innotec abfall-management GmbH korzystają na redukcji kosztów utylizacji, a odbiorcom odpadów, czyli spółkom zajmującym się recyklingiem, dostarcza się wreszcie odpady, które zostały posegregowane zgodnie z wymogami ustawowymi. Już po krótkim czasie Innotec,

nowa spółka w grupie REMONDIS, odniosła pierwsze sukcesy we współpracy z REMONDIS Region Ost w Berlinie. W 2009r. spółki połączyły swój know-how w innowacyjnym projekcie obsługi bloków mieszkaniowych w Friedrichshain w zakresie wywozu i utylizacji odpadów.

Informacje dodatkowe

Podczas gdy opłaty za odpady stanowią od 5 do 10 % kosztów dodatkowych, to nakłady na energię i ogrzewanie stanowią ich prawie 50 %. Aby wygenerować oszczędności w czasach rosnących cen za energię, logicznym jest, by klasyczny system zaopatrzenia energetycznego uzupełniać o oszczędne metody pomiarowe i skuteczne zarządzanie energią. Również pod tym względem przedsiębiorstwo Innotec jest dla gospodarki mieszkaniowej poważnym partnerem – dzięki powiązanej spółki ze Schwarzeheide Innotec może oferować dodatkowe usługi. Realizuje więc zadania w zakresie opomiarowania i rozliczania dla ok. 170 z obsługiwanych przezeń wspólnot mieszkaniowych oraz dla ok. 100.000 indywidualnych użytkowników usług. Oprócz tego od początku roku testuje również z powodzeniem pierwsze pilotażowe projekty z dziedziny gospodarki energetycznej dla domów jednorodzinnych. Inaczej niż w przypadku tradycyjnych firm utylizacyjnych, bezpośredni dostęp do właściwych wytwórców odpadów komunalnych pozwala spółce Innotec na różne formy osobistego kontaktu – rozmowy z najemcami, spotkania tematyczne, ulotki – w celu poprawy stanu wiedzy nt. segregacji w gospodarstwach domowych. Niniejszy model biznesowy kryje w sobie duży potencjał wzrostowy, nie tylko w odniesieniu do gospodarki mieszkaniowej, ale też np. w odniesieniu do instytucji typu domy spokojnej starości.

CasuBlanca certyfikowana dla alergików

EWENEMENT – PRODUKOWANA PRZEZ REMONDIS FARBA ŚCIENNA OTRZYMAŁA ZNAK JAKOŚCI ECARF

Europejskie Centrum Badań nad Alergiami ECARF wyróżniło produkt firmy REMONDIS Production GmbH, farbę ścienną CasuBlanca, znakiem jakości ECARF. Wyróżnione w ten sposób produkty mają, zgodnie z mottem inicjatywy ECARF „Dobre życie mimo alergii”, ułatwić alergikom wybór produktów i usług. Ponadto znak jest świadectwem zweryfikowania jakości danego wyrobu oraz stanowi przykład aktywnych działań na rzecz informowania konsumentów w sprawach dotyczących alergii. Znak ten stanowi również przykład promowania i realizacji celów fundacji ECARF.

Unikatowy produkt na skalę światową. CasuBlanca to jedyna farba ścienna przyjazna dla alergików i wyróżniona certyfikatem ECARF.

W krajach uprzemysłowionych nastąpił dramatyczny wzrost zachorowań na alergię. Eksperti szacują, że obecnie w Europie alergiami dotkniętych jest ok. 30% ludności. Możliwe, że w 2015r. już co drugi Europejczyk będzie cierpiał na tę przypadłość. Alergie mają istotny wpływ na zdrowie, ograniczają komfort życia, a w ekstremalnych przypadkach mogą nawet doprowadzić do stanu zagrożenia życia. Tym ważniejsze jest, by osoba cierpiąca na alergię miała się czym kierować przy doborze produktów codziennego użytku – tak, by zawarte w nich substancje, czy to same czy w zestawieniu z innymi, nie dawały reakcji alergicznej.

Wyprodukowana przez REMONDIS CasuBlance to farba ścienna o śladowej zawartości szkodliwych substancji. Spełnia nie tylko standardy jakości, czystości barwy, pokrycia powierzchni, ale jest również produktem hipoalergicznym. Te pozytywne właściwości farby uzyskuje się właśnie

dzięki substancji casul, stworzonej w laboratorium REMONDIS. Ponadto, certyfikat jakości potwierdza, że śladowo zanieczyszczone farby CasuBlanca mogą być bezpiecznie użytkowane wraz z produktami spożywczymi oraz w pokojach dziecięcych. Hans Jürgen Sommer, kierownik działu REMONDIS Production GmbH, podkreśla w rozmowie istotę certyfi-

W zakładzie masarskim Schmitz w Dortmund ściany hal produkcyjnych pokryto farbą Casul, bez konieczności wstrzymania pracy zakładu.

katu: „CasuBlanca to pierwsza i jedyna farba ścienna, która otrzymała znak jakości ECARF. To rzeczywiste wyróżnienie produktu na tym rynku.” ECARF przyznaje certyfikat firmom europejskim za produkty i usługi przyjazne dla alergików. Znak ECARF stanowi dla odbiorców punkt orientacyjny i symbol sprawdzonej jakości. CasuBlanca znajduje się w doborowym gronie nagrodzonych produktów, bowiem w ten sposób wyróżniono między innymi zakłady Forda – za niektóre serie swoich modeli samochodowych – oraz hotel Hilton we Frankfurcie.

Niedawno temu filia Provinzial Jorg Peter w Lünen zastosowała CasuBlanca w celu poprawy klimatu w swoich pomieszczeniach, z pożytkiem dla pracowników jak i klientów. Również właściciel zakładu masarskiego i cateringowego Ulricha Schmitza w Dortmundzie mógł się przekonać o nieszkodliwości farb CasuBlanca w swoich halach produkcyjnych.

„CasuBlanca to pierwsza i jedyna farba ścienna, która otrzymała znak jakości ECARF. To rzeczywiste wyróżnienie produktu na tym rynku.” Hans Jürgen Sommer, kierownik działu REMONDIS Production GmbH

Gospodarka recyklingowa

Wszystko pod kontrolą

APROBATA DLA SYSTEMU REGISTA® – PORTALU DO ELEKTRONICZNEGO REJESTROWANIA DOWODÓW
UTYLIZACYJNYCH DLA KLIENTÓW REMONDIS

Niemieckie prawo o odpadach wkracza w erę elektroniczną. Tam, gdzie do tej pory królowały papierowe formularze z doczepionymi warstwami kalkowymi, już za niedługo będzie obowiązywać zapis cyfrowy. Od 1 kwietnia 2010r. wszystkie dowody i dokumenty w zakresie gromadzenia i utylizacji niebezpiecznych odpadów muszą być przekazywane w formie elektronicznej. REMONDIS oferuje wszystkim uczestnikom procesu utylizacyjnego łatwe w użytkowaniu, zorientowane na praktykę rozwiązanie systemowe w postaci REGISTA®. Program ten został niedawno przedstawiony podczas oficjalnych prezentacji produktu i spotkał się ze sporym zainteresowaniem wśród potencjalnych klientów.

Dzięki REGISTA® wszystkie potrzebne dokumenty można sporządzać w formie elektronicznej, przy niedużym nakładzie czasu i kosztów oraz możliwie jak najdokładniejszym uwzględnieniu istniejących procedur. System operuje w oparciu o kwalifikowane podpisy elektroniczne – za takim poświadczeniem następuje elektroniczna wymiana danych pomiędzy producentami odpadów, przewoźnikami i firmami utylizującymi, za pośrednictwem tzw. centralnej jednostki koordynującej (ZKS = Zentrale Koordinierungsstelle). Opisywane nowoczesne rozwiązanie systemowe gwarantuje przewidziany przepisami okres archiwizowania danych cyfrowych i nadaje się dla przedsiębiorstw różnej wielkości. Nowa platforma REMONDIS daje się też z łatwością zintegrować z bardziej skomplikowanymi strukturami informatycznymi – przy znikomym nakładzie czasu i pracy. Użytkownicy końcowi mogą dzięki temu korzystać bez przeszkód z wszystkich funkcji swojego dotychczasowego systemu.

Choć obowiązek prowadzenia rejestru elektronicznego wejdzie w życie dopiero od 1 kwietnia 2010 r., to już teraz wiele przedsiębiorstw przygotowuje się do tej zmiany. Od maja 2008 r. REMONDIS prowadzi intensywną akcję informacyjną nt. nowego produktu nie tylko wśród własnych pracowników, ale oferuje również swoim klientom możliwość, by w ramach specjalnie przygotowanych spotkań zapoznali się oni z właściwościami REGISTA® oraz procesem wdrożenia

„Spotkania informacyjne pokazały, że klienci potrzebują praktycznych rozwiązań w zakresie systemu elektronicznej rejestracji dokumentów. REGISTA otrzymała nadzwyczaj przychylne opinie.”

Helen Backhaus, kierownik projektu w REMONDIS Industrie Service GmbH & Co. KG

systemu w REMONDIS. W dniu 18 sierpnia w hotelu Van der Valk w mieście Melle odbyło się jedno z pierwszych spotkań informacyjnych nt. REGISTA®. Zebrało się na nim 50 klientów z regionu Bramsche, aby uzyskać szczegółowych informacji dotyczących zarówno elektronicznej rejestracji dokumentów, jak i wdrożenia samego REGISTA® w REMONDIS. Pani Helen Backhaus bardzo wnikliwie przedstawiła temat i zademonstrowała aplikację programu REGISTA®. W trakcie późniejszej dyskusji końcowej oraz indywidualnych rozmów klienci wykorzystali okazję do zadawania dodatkowych pytań w kwestiach prawnych i technicznych.

Od listopada 2008 r. REMONDIS towarzyszy testom w ramach stopniowego uruchamiania aplikacji centralnej jednostki koordynującej w Hannoverze. Testy te zostaną przeprowadzone również kolejno w pozostałych landach niemieckich, tak by już w połowie 2009 r. zgodnie z planem REMONDIS mógł uruchomić system we wszystkich swoich filiach – oraz u wszystkich klientów, którzy do tego czasu przyłączą się do systemu.

REGISTA®

Od 1 kwietnia 2010 wejdzie w życie obowiązek prowadzenia elektronicznego rejestru dokumentów dot. utylizacji niebezpiecznych odpadów. REGISTA® już teraz gwarantuje korzyść.

Gospodarka recyklingowa

Bity i bajty bezpiecznie zniszczone

MOBILNA UTYLIZACJA TWARDYCH DYSKÓW DLA FIRMY SCHWAB VERSAND GMBH

Mobilna niszcarka gwarantuje, że niszczone dane nie wyjdą poza siedzibę klienta.

Kiedy nośniki danych kończą swój żywot, dane zapisane na nich muszą zostać zniszczone wraz z nimi – bezpowrotnie i z zachowaniem środków bezpieczeństwa. Idealnym rozwiązaniem jest sytuacja, w której dane są niszczone w ramach zamkniętej procedury, która uniemożliwia nieupoważnionym osobom dostęp do danych. Najlepiej jest, kiedy niszcarka przemysłowa dociera do klienta, by ten mógł się osobiście przekonać o nieodwracalności procesu zniszczenia nośników. Pogląd ten podziela firma Schwab Versand GmbH w Hanau, w kraju związkowym Hessen. Dlatego też udzieliła ona frankfurckiej filii REMONDIS DATA Office zlecenia na mobilną utylizację zużytych twardej dysków oraz taśm magnetycznych.

„Zarówno gwarancja bezpieczeństwa, jak i elastyczność oraz stosunek ceny do jakości usługi przekonało nas do oferty REMONDIS.” Christian Majewski, kierownik działu zarządzania systemowego w firmie Schwab Versand GmbH

Ochrona danych to najwyższy priorytet firmy Schwab. Odnoszące sukcesy na rynku przedsiębiorstwo wysyłkowe cieszy się wśród swojej klienteli dużym zaufaniem. W końcu ponosi odpowiedzialność za bezpieczeństwo i poufne traktowanie wszystkich danych swoich klientów, również po tym, jak nośniki danych zawierające te dane zostały już wyłączone z użytku. W lecie 2008 r. firma miała do zniszczenia łącznie 311 twardej dysków oraz taśm magnetycznych. W poszukiwaniu partnera, który zagwarantowałby maksymalne bezpieczeństwo utylizacji danych przy wykorzystaniu najnowszych technologii, kierownik działu zarządzania systemowego, Christian Majewski, trafił do filii REMONDIS DATA Office we Frankfurcie.

Uzasadniając wybór Christian Majewski dowodzi, że „zarówno gwarancja bezpieczeństwa, jak i elastyczność oraz stosunek ceny do jakości usługi przekonało nas do oferty REMONDIS.” Dyski i taśmy podlegające zniszczeniu zostały najpierw szczelnie spakowane pod nadzorem pracowni-

ków Schwab. Po tym, jak mobilna niszcarka – specjalny pojazd REMONDIS, który umożliwia niszczenie nośników danych bezpośrednio u klienta – podjechała punktualnie pod siedzibę firmy, pracownicy Schwab mieli okazję, by osobiście przekonać się o prawidłowym wykonaniu zadania. Sprawdzili instalację niszcarki, po czym dali zielone światło do rozpoczęcia procedury. Obecna na miejscu kierowniczka działu IT i członkini dyrekcji w Schwab, pani Astrid Hasse, oraz pracownicy jej działu, byli zaskoczeni stosunkowo cichą pracą niszcarki. Wynik całej akcji był absolutnie przekonujący – z nośników danych pozostały tylko strzępy materiałów, a dane zostały bezpowrotnie zniszczone. Remondisowska koncepcja bezpieczeństwa w postaci mobilnego systemu niszczenia danych po raz kolejny doskonale się sprawdziła.

Informacja dodatkowa

Do grupy SCHWAB należy spółka Schwab Versand GmbH, grupa Witt oraz przedsiębiorstwo wysyłkowe myToys. Grupa SCHWAB działa w sumie w pięciu krajach (DE, GB, FR, AT, CH) wykorzystując uniwersalne i specjalne katalogi wysyłkowe. Zatrudnia prawie 3.200 pracowników. W roku obrotowym 2007/08 przedsiębiorstwo wygenerowało w sumie przychody rzędu 1.034 mln Euro.

„Wartości imisyjne znacznie poniżej wymaganych norm to aktywny wkład instalacji SAVA w ochronę środowiska na najwyższym poziomie.” Dr Martin Semmler, prezes Zarządu SAVA

REMONDIS gospodarka recyklingowa

Całkiem czysta sprawa

SAVA MOŻE POCHWALIĆ SIĘ WARTOŚCIAMI EMISYJNYM PONIŻEJ WYMAGANYCH NORM

W należącej do grupy REMONDIS instalacji SAVA do termicznego przekształcania odpadów niebezpiecznych, mieszczącej się w położonym na północy Niemiec mieście Brunsbüttel, wyspecjalizowano się w bezpiecznym utylizowaniu odpadów wymagających szczególnego nadzoru. Obiekt zalicza się do najnowocześniejszych w Europie instalacji do przetwarzania stałych, płynnych i półpłynnych odpadów niebezpiecznych. Jest przykładem nowoczesnego podejścia do uporządkowanej i bezpiecznej gospodarki odpadami.

Dzięki dużemu naciskowi na odpowiedzialność i niezawodność instalacja SAVA od lat osiąga założenia stawiane procesom spalania odpadów niebezpiecznych. Stanowiące zagrożenie dla środowiska substancje organiczne są całkowicie niszczone i w pełni eliminowane, metale ciężkie znajdujące się w pyłach są wylapywane i zagęszczane. Podczas tego procesu wolumen odpadów jest redukowany, a pozostające materiały, jak: gips, żużel i metale są przywracane do obiegu recyklingowego. Pożądanym efektem ubocznym działania tej wyposażonej w najnowocześniejsze technologie instalacji jest produkcja energii, której ilość pokrywa zapotrzebowanie całego obiektu, a nadwyżki są nawet sprzedawane do sieci.

Gospodarka odpadami niebezpiecznymi dla przemysłu i gmin

Dzięki dużej elastyczności i profesjonalnemu podejściu nowoczesna instalacja w Brunsbüttel może się poszczycić międzynarodowym najwyższym uznaniem w zakresie przetwarzania i utylizacji odpadów niebezpiecznych. Przetwarzane odpady obejmują różne grupy materiałów, głównie są to: pozostałości z przemysłu chemicznego, odpady powstające przy wytwarzaniu produktów handlowych – farb, rozpuszczalników, smoły, leków oraz tworzyw sztucznych oraz produktów wykorzystywanych w gospodarstwach domowych, środków ochronnych do drewna, lakierów,

chemikaliów, przeterminowanych pestycydów, skażonych opakowań itd. Od roku 2002 SAVA oferuje także profesjonalne deponowanie pestycydów i innych chemikaliów poza granicami Niemiec. Usług ta jest świadczona przez zespół specjalnie przeszkolonych i doświadczonych pracowników terenowych.

Znacznie ponad wartościami granicznymi wyznaczonymi przez 17. Federalne Rozporządzenie o Ochronie przed Imisjami

Wystarczy jedno spojrzenie na rygorystycznie monitorowane wartości imisyjne instalacji, aby przekonać nawet największego sceptyka. Instalacja SAVA emituje wielokrotnie mniej niż wynoszą dopuszczalne ustawowo wartości graniczne. Substancje problemowe jak furany i dioksyny praktycznie nie występują w emitowanych gazach. Pomiar imisji zostały przeprowadzone w różnych terminach w roku 2008 przez firmę ERGO Forschungsgesellschaft mbH z Hamburga. Wyniki badań ponownie wykazały, że wartości emitowanych dioksyn są poniżej norm ustawowych. Dotyczyło to także kwasu fluorowodorowego, kadmu, arsenu, które praktycznie całkowicie zostały wyeliminowane ze spalin. Podsumować można to jedynie takim stwierdzeniem, że odpadów niebezpiecznych produkowanych przez nasze nowoczesne społeczeństwo przemysłowe nie sposób zagospodarować w czystszy sposób.

Instalacja SAVA emituje wielokrotnie mniej niż wynoszą dopuszczalne ustawowo wartości graniczne.

Polska – REMONDIS dla klimatu i sztuki

NA TARGACH POLEKO W POZNANIU NAJWIĘKSZE ZNACZENIE MIAŁA OCHRONA ŚRODOWISKA, A W SZCZECINIE ARTYSTYCZNA AKCJA ŁAWECZKI PRZEPROWADZONA Z OKAZJI 15-LECIA PRZEDSIĘBIORSTWA

„Czyń dobro i mów o tym” to motto wszystkich działań PR. W Szczecinie podczas obchodów 15 rocznicy istnienia przedsiębiorstwa w tym mieście zorganizowano niestandardową, ekologiczną akcję artystyczną. Natomiast na POLEKO w Poznaniu REMONDIS pokazał się jako ogólnopolski lider sektora gospodarki wodnej i recyklingowej i przedstawił swoją ofertę szerokiej rzeszy fachowców zwiedzających targi. Do grona odwiedzających stoisko firmy należał także minister środowiska prof. Maciej Nowicki, który w związku z odbywającym się w grudniu w Poznaniu szczytem klimatycznym interesował się przede wszystkim działaniami REMONDIS przyczyniającymi się do ochrony klimatu.

REMONDIS jako ogólnopolski lider sektora gospodarki wodnej i recyklingowej może poszczycić się dużym zaufaniem zarówno wśród mieszkańców, jak i polityków.

Silna prezencja na największych targach ochrony środowiska w Europie Wschodniej

Technika dla klimatu Ziemi – tak brzmiało tegoroczne motto międzynarodowych targów ochrony środowiska POLEKO. Ponad 18.000 zwiedzającym z 28 krajów z trzech kontynentów REMONDIS zaprezentował najnowsze osiągnięcia z zakresu gospodarki wodnej i recyklingowej. Największym zainteresowaniem cieszyła się oferta świadczonych usług w obrębie selektywnej zbiórki odpadów, elektrorecyklingu oraz produkcji paliw alternatywnych. To właśnie te tematy zachęciły wielu fachowców do odwiedzenia stoiska przedsiębiorstwa. Do ich grona należał także minister środowiska prof. Maciej Nowicki, który bezpośrednio u pracowników firmy informował się o stosowanych przez REMONDIS rozwiązaniach przyczyniających się do ochrony środowiska i zasobów naturalnych. O tym, że ekspozycja przedsiębiorstwa była udana pod względem optycznym i przemysłowa pod względem merytorycznym świadczy nagroda „Acanthus Aureus”, medal za stoisko najbardziej sprzyjające realizacji strategii marketingowej firmy na targach. Ukoronowaniem sukcesów na POLEKO było zdobycie tytułu Lidera Zbiórki Tworzywa Sztucznych w IX edycji ogólnopolskiego Konkursu o Puchar Recyklingu. „Złota butelka PET” trafiła do poznańskiej spółki REMONDIS już pierwszego dnia targów podczas uroczystego finału konkursu.

Eko-sztuka impulsem do myślenia

Często dzięki niestandardowym pomysłom można osiągnąć szczególnie silne efekty. Dotyczy to zwłaszcza tej nietypowej akcji artystycznej, która zmusza do myślenia o recyklingu i przynosi REMONDIS sympatię oraz uznanie wszędzie tam gdzie jest przeprowadzana. Z okazji 15 rocznicy istnienia przedsiębiorstwa w Szczecinie z surowców wtórnych powstało 15 niekonwencjonalnych ławeczek, które latem pojawiły się na ulicach i placach tego miasta. Ekologiczne dzieła sztuki użytkowej powstały dzięki współpracy ze szczecińską artystką Moniką Szpaner i pozwoliły zaprezentować odpady w całkowicie innym kontekście. Obiekty obrazują, że wiele przedmiotów wyglądających pierwotnie na bezużyteczne może uzyskać nowe życie i posłużyć stworzeniu czegoś nowego.

Ławeczki były także prezentowane na targach POLEKO i z pewnością można je zaliczyć do najczęściej fotografowanych eksponatów. Ze względu na bardzo duże zainteresowanie wystawą zorganizowano ich ponowną ekspozycję w Poznaniu także podczas grudniowego szczytu klimatycznego ONZ na terenie wystawy towarzyszącej konferencji oraz przed hotelem Sheraton i na terminalu lotniczym Ławica.

Stoisko REMONDIS podczas targów POLEKO w Poznaniu

Sztuka użytkowa zyskuje duże uznanie. Z kartonu, butelek PET, klawiatur komputerowych powstały ławeczki, które dosłownie obrazują ideę recyklingu.

REMONDIS-155 – gospodarka wodna i recyklingowa dla Rosji

JOINT VENTURE Z TRZECIM CO DO WIELKOŚCI W ROSJI KONCERNEM BUDOWLANYM OTWIERA DROGĘ NA RYNEK ROSYJSKI

Szanse rozwoju gospodarki rosyjskiej są przynajmniej tak duże, jak sam ten kraj. Korzysta z tego trzeci co do wielkości koncern budowlany SU-155, który od 50 lat współtworzy modernizację kraju. Dwadzieścia procent budownictwa mieszkaniowego w Moskwie przypada na przedsiębiorstwa budowlane grupy SU-155. Łącznie ze zleceniami dotyczącymi budynków publicznych grupa odpowiada za blisko 30 procent wszystkich inwestycji budowlanych w stolicy kraju.

SU-155 – nazwa to rosyjski skrót od „Dyrekcja budowlana 155” – należy do najszybciej rozwijających się przedsiębiorstw w Rosji i realizuje duże projekty budowlane także poza Moskwą, w Kaliningradzie, St. Petersburgu, Tule i w wielu innych miastach tego kraju. Do roku 2015 przedsiębiorstwo SU-155 odda do użytku łącznie 12 milionów m² powierzchni mieszkalnej. Domy, które produkować będą odpady wymagające zagospodarowania i które będą musiały być podłączone do sieci wodno-kanalizacyjnej. Właśnie w tym zakresie do działań wkroczy REMONDIS. Rosyjskie przedsiębiorstwo budowlane ma już za sobą pierwsze doświadczenia w obszarze gospodarki odpadami i od dłuższego czasu poszukiwało kompetentnego, europejskiego partnera, z którym mogłoby wspólnie rozwijać ten przyszłościowy obszar biznesu. SU-155 eksploatuje łącznie 6 własnych cementowni, które mogłyby przy produkcji wykorzystywać do termicznego przetwarzania paliwa alternatywne pochodzące z odpadów komunalnych. Logicznym jest, że REMONDIS wniesie w nowe joint venture swoje doświadczenie w zakresie produkcji paliw alternatywnych.

W połowie września pod nazwą „REMONDIS-155” założona została firma z siedzibą w Moskwie, w której SU-155 i REMONDIS mają po 50 procent udziałów. Ze względu na to, że SU-155 w wielu miastach Rosji buduje całe dzielnice miast, łącznie ze stosowną siecią wodno-kanalizacyjną, koncern poszukiwał partnerskiego przedsiębiorstwa, które oprócz gospodarki odpadami, dysponuje doświadczeniem również w zakresie gospodarki wodnej. Egbert Tölle z Zarządu Grupy REMONDIS także pozytywnie ocenia potencjał tego wspólnego przedsięwzięcia. „Dzięki zasadniczej działalności koncernu SU-155 nawiązujemy kontakt z spółdzielniami mieszkaniowymi i z pomocą naszego partnera mamy możliwość zaoferowania naszych usług i know-how w obszarze gospodarki wodnej i recyklingowej na rozwijającym się rynku rosyjskim.” Dzięki temu nowa joint venture REMONDIS SU-155 przyczyni się do powstania w przyszłości prawdziwej gospodarki recyklingowej w Rosji i krajach sąsiadujących należących do federacji rosyjskiej.

Co piąty nowy budynek w Moskwie to projekt grupy SU-155.

„Dzięki zasadniczej działalności koncernu SU-155 nawiązujemy kontakt z spółdzielniami mieszkaniowymi i z pomocą naszego partnera mamy możliwość zaoferowania naszych usług i know-how w obszarze gospodarki wodnej i recyklingowej na rozwijającym się rynku rosyjskim.” Egbert Tölle członek Zarządu Grupy REMONDIS

W skrócie

REMONDIS na targach Nutec we Frankfurcie

Ogólnoświatowa wspólnota cradle-to-cradle powiększa się

nutec

Targi Nutec odbyły się we Frankfurcie w dniach 12 do 14 listopada po raz pierwszy. Ten nowy kongres postawił sobie za cel przybliżenie szerokiej rzeszy odbiorców idei wykorzystania zamkniętych cykli materiałowych już na etapie produkcji dóbr konsumpcyjnych. Pod kierownictwem profesora Michaela Braungarta znawcy branży i zasłużeni sektora gospodarki recyklingowej, tacy jak Norbert Rethmann dyskutowali o przyszłości zamkniętych cykli produkcyjnych. Podczas debat podkreślano konieczność takiego projektowania nowych produktów, aby możliwe było

całkowite przekazanie ich po wykorzystaniu do ponownych cykli produkcyjnych bez obciążeń dla środowiska. Norbert Rethmann wyjaśniał, że REMONDIS od kilkadziesiąt już lat dzięki prowadzonym badaniom, opracowywanym wynalazkom i swoim nowoczesnym instalacjom przyczynia się ponownego wprowadzania surowców i produktów do procesów gospodarczych w sposób przyjazny dla środowiska, zarówno w zakresie cykli biologicznych, jak i technicznych. Podejście, które jak się okazało dzięki międzynarodowej publiczności jest naśladowane na całym świecie.

W skrócie

Region Północ przedstawia się szerszej publiczności

Peter-Harry Carstensen, premier Szlezwika Holsztyna odwiedził stoisko REMONDIS podczas dni Szlezwika Holsztyna

W terminie od 11 do 13 lipca odbyły się w tym roku już 22-gie dni Szlezwika Holsztyna. W ciągu trzech dni mieszkańcom tego kraju związkowego zaprezentował się także REMONDIS Region Północ wspólnie z REMONDIS Industrie

Service, REMONDIS Electrorecycling oraz instalacją MBA w Münster. Przedsiębiorstwo pokazało się jako nowoczesna i postępową firmą z sektora gospodarki wodnej i recyklingowej. REMONDIS informował zwiedzających między innymi o nowoczesnych systemach zagospodarowywania odpadów oraz szerokim zakresie usług związanych z recyklingiem. Wielu mieszkańców Szlezwika Holsztyna miało sporo pytań właśnie dotyczących gospodarki odpadami i recyklingu. Stoisko REMONDIS odwiedził także Peter-Harry Carstensen, premier Szlezwika Holsztyna i z uznaniem wyraził się o zaangażowaniu i udziale przedsiębiorstwa podczas tego święta. Podkreślił duże znaczenie REMONDIS w gospodarce tego kraju związkowego.

Od lewej: Burkard Soll (RIS), Peter-Harry Carstensen, Bernd Broska (RIS), Anja Horn, Monika Finke i Andreas Krause

Zakład WAL – rozwój personelu to podstawa

Przejęcie pracowników komunalnego Związku Gmin zakończone sukcesem

W sierpniu z wizytą roboczą do Zakładów WAL – (Wasserverband Lausitz Betriebsführungs GmbH) zawitał Martin Kamp prezes Zarządu CDA (Chrześcijański Demokratyczny Związek Pracodawców). Położone w Senftenbergu w południowej Brandenburgii Zakłady WAL to 100 procentowa spółka córka REMONDIS Aqua, która od 1 stycznia 2006 przejęła zarządzanie techniczne i ekonomiczne Łużyckiego Związku Wodnego. Rozmowy dotyczyły przede wszystkim procesu prywatyzacji zarządu i zmian pracowniczych. Dotychczasowe doświadczenia pokazały, że prywatyzacja mogła zostać przeprowadzona bez najmniejszej szkody dla zatrudnionej załogi.

Oprócz uzgodnionej 3 letniej gwarancji zatrudnienia wynegocjowano długookresowy układ zbiorowy, który gwarantuje pracownikom bezpieczeństwo finansowe oraz zachowanie wszelkich przywilejów pracowniczych. „Według mnie to dobrze, że uzyskano porozumienie w oparciu o układ

Od lewej do prawej: Martin Schulze i Martin Kamp (CDA), Reinhard Mehnert i Marten Eger (Zakłady WAL)

zbiorowy, nie jest to takie częste” podkreślił Martin Kamp. Odpowiedzialność, gotowość do wydajnej pracy i jej jakość to decydujące czynniki sukcesu i konkurencyjności firmy.

REMONDIS na targach Enviro Algérie w Algierze

Algierskie ministerstwo środowiska wiąże przyszłość z gospodarką recyklingową

W dniach od 19 do 21 października w Algierze odbyły się targi Enviro Algérie. Spółka ds. Technicznej Współpracy oraz Niemiecko-Algierska Izba Przemysłowo-Handlowa zorganizowała targi ochrony środowiska pod patronatem Ministerstwa Środowiska tego kraju. Ten północnoafrykański kraj liczy blisko 33 milionów mieszkańców, z których ponad 2,1 miliona mieszka w samym Algierze, a 3,3 miliona w okolicznych prowincjach. Znaczący branży ekologicznej uważają ten rynek za rozwojowy. Algieria to tylko 2,5 godziny lotu z Niemiec i od lat może pochwalić się dodatnim budżetem.

W związku z tym nikogo nie dziwiło, że wiele znanych niemieckich firm i instytucji zaprezentowało się na tych cieszących się dużym zainteresowaniem targach. Swoją znajomość branży i kompetencje pokazały obok REMONDIS także Bawarski Instytut Techniki Stosowanej i Badań Środowiskowych (BIFA), producent pojazdów Faun, Siemens Algieria. Do prominentnych gości na stoisku REMONDIS z

Od lewej: Cerif Rapmani minister ds. środowiska i turystyki Algierii, Udo Zabienski z Aqua SYSTEMS Algier, Jörg Albrecht z REMONDIS Industrie Service

pewnością zaliczyć można algierskiego ministra środowiska Cherifa Rahmaniego oraz Randolfa Rodenstock członka Prezydium Federalnego Związku Przemysłu Niemieckiego. Podczas targów REMONDIS otrzymał konkretne zapytanie w kwestiach budowy instalacji, gospodarki wodnej oraz usług dla przemysłu wydobywczego, producentów elektroniki i sektora budowlanego.

Inwestycja w przyszłość

W ROKU 2008 REMONDIS WYKSZTAŁCI ŁĄCZNIE 620 MŁODYCH OSÓB

Ochrona środowiska, recykling i ochrona zasobów naturalnych to trzy najważniejsze obszary gospodarki wodnej i recyklingowej. W tym kontekście zawodowym młodym ludziom oferowana jest możliwość zdobycia ciekawych perspektyw na przyszłość. Osoby które podejmą kształcenie w jednym z wielu proponowanych programów mogą nauczyć się zawodu, który z pewnością będzie cieszył się zapotrzebowaniem i jednocześnie jego wykonywanie przyniesie pożytek społeczny w postaci ochrony środowiska dla przyszłych generacji. Właśnie z tych względów, REMONDIS kontynuuje swoją inicjatywę w zakresie kształcenia i także w tym roku oferuje młodym ludziom na terenie całych Niemiec miejsca, gdzie będą mogli zdobyć różne przyszłościowe zawody.

REMONDIS oferuje wykształcenie w 34 zawodach, które dają doskonale perspektywy na przyszłość.

W Lünen znajduje się największe w Europie centrum recyklingu przemysłowego i właśnie tutaj pracuje Andreas Öllerich dyrektor ds. personalnych. „Zaangażowani i niezawodni pracownicy to najważniejszy kapitał dla każdego przedsiębiorstwa, które chce odnieść sukces. Osiągnęliśmy wysoki poziom kwalifikacji zawodowej, a ponieważ chcemy go utrzymać także w przyszłości, to staramy się cały czas i kształcimy w wielu zawodach” podkreśla Öllerich. Wypowiedź, którą doskonale mogą zilustrować następujące liczby: z początkiem sierpnia w REMONDIS i spółkach siostrzanych SARIA i Rhenus kształcenie rozpoczęło 443 młodych ludzi, łącznie w roku 2008 edukację w REMONDIS ukończy 620 osób. Lista oferowanych 34 zawodów do-

kładnie odzwierciedla wszechstronne spektrum działalności przedsiębiorstwa. Obecnie sektor gospodarki wodnej i recyklingowej funkcjonuje w oparciu o technologie i logistykę wykorzystujące najnowocześniejszą technikę. Do wszystkich tych procesów potrzebni są dobrze wyszkoleni fachowcy: laboranci chemiczni, mechanicy przemysłowi, technicy pomiarowi, elektrycy itd. Wraz z postępem technologicznym dokonują się przemiany na rynku pracy. Profil zawodowy rozwija się i staje się coraz bardziej specjalistyczny, co powoduje ciągle powstawanie nowych zawodów.

Obok kształcenia w nowych specjalistycznych zawodach, takich jak: wykwalifikowany pracownik gospodarki wodnej i recyklingowej lub elektronik specjalista ds. techniki energetycznej i budowlanej, REMONDIS oferuje również możliwość zdobycia zawodu specjalisty ds. ekonomii przemysłowej lub ekonomii spedycji. Dokładny obraz danego zawodu wszyscy zainteresowani mogą uzyskać dzięki informacjom zamieszczonym w Internecie. Na stronie internetowej podano opisy wszystkich wymagań stawianych kandydatom oraz charakterystyki obowiązków i zadań, które potem te osoby wykonują w praktyce. Rekrutację można także bez problemów przeprowadzić on-line, wystarczy wypełnić formularz i parę razy kliknąć myszką. „Obecnie ponad 50 % aplikacji otrzymujemy przez internet, ale także chętnie przyjmujemy podania w klasycznej drukowanej formie” mówi Andreas Öllerich.

„Zaangażowani i niezawodni pracownicy to najważniejszy kapitał dla każdego przedsiębiorstwa, które chce odnieść sukces.” Andreas Öllerich dyrektor ds. personalnych REMONDIS AG & Co. KG

Przywiązujemy dużą wagę do tego, aby młodzi ludzie już od pierwszych dni kształcenia byli aktywnie włączani do procesów pracy i czuli się jak pełnowartościowi pracownicy. Wszyscy zainteresowani mogą dowiedzieć się więcej o możliwościach zdobycia wykształcenia w REMONDIS na internetowej stronie przedsiębiorstwa pod adresem www.remondis.de

> Wydarzyło się

Z okazji 15 rocznicy istnienia REMONDIS ▶
Szczecin Norbert Rethmann odwiedził
spółkę i jej pracowników.

Berhard Heiker członek zarządu REMONDIS
powitał nowych uczniów rocznika 2008 w
Zakładzie Lippewerk w Lünen. ▼

Aloes Oechtering, prezes Zarządu Reterra
podczas rozmów na targach POLEKO. ▼

Stoisko REMONDIS na tegorocznych ▶
targach POLEKO w Poznaniu

Od lewej: Ansgar Frieling, Friedrich Buch-
holz, Prezesi A&S i REMONDIS Ukraina,
Egbert Tölle z Zarządu REMONDIS i Dymitr
Syczow burmistrz Melitopola podczas
podpisania listu intencyjnego o współ-
pracy na Ukrainie. ▼

Misja gospodarcza pod przewodnictwem ▶
Sigmara Gabriela ministra środowiska
z wizytą w Moskwie. Trzeci od prawej:
Hans Vornholt, Prezes REMONDIS GmbH
& Co. KG, Region Zachód.

◀ Reinhard Mehnert i Martin Eger opra-
wiają gości po Zakładach WAL.

REMONDIS®

„Surowce pochodzą z ziemi. Albo od REMONDIS.”

> Gospodarka recyklingowa

Wszelkie surowce dostępne są jedynie w ograniczonym zakresie. Od naszych działań zależy ochrona i właściwe wykorzystanie istniejących źródeł surowców naturalnych. To co możemy zrobić, to konsekwentny recykling wszystkiego, co może powrócić do procesów produkcyjnych lub zostać wykorzystane do produkcji energii. Chcesz dowiedzieć się więcej o naszych działaniach w zakresie ochrony klimatu i zasobów naturalnych? Zadzwoń lub wyślij maila. Chętnie udzielimy wszelkich informacji!

**Usługi, woda, surowce, produkty
i energia. Teraz i w przyszłości.**